

Evaluation of the Education System of the People's Republic of China

Ahmet Taylan AYDIN*

Abstract: Evaluating education systems through international exams today not only compares students' basic competencies but also provides international data on countries' curricula content, learning methods and techniques, assessment approaches, and the scope and objectives of teacher education. The performance differences in PISA and TIMSS exams have particularly increased interest in analyzing China's success in these exams. The purpose of this study is to examine how the administrative structure and process dimensions of the Chinese education system are reflected in international exam results and to identify potential areas for improvement for the Turkish education system. By addressing the policies and goals of the Chinese education system, the study examines the administrative structure and process dimensions using the document analysis method. China approved the Teacher Law in 1993 and the Higher Education Law in 1998. These policies have provided pedagogical and academic benefits in the standardization and certification processes of teacher education. China's rational and functional organizational structure is confirmed by its success in international exams and economic growth. "On the other hand, frequent changes are observed in Turkey's education policies, and similar success has not been achieved in international standardized exams. This study emphasizes that Turkey needs to adopt more systematic and transparent criteria for teacher qualifications and align its education policies with universal standards. Furthermore, it highlights that China's centralized approach and significant educational investments have led to consistent academic achievements, whereas Turkey needs to address structural issues and policy inconsistencies to improve its education system.

Keywords: Education system, student assessment and evaluation, international examinations.

Çin Halk Cumhuriyeti Eğitim Sisteminin Değerlendirilmesi

Öz: Günümüzde eğitim sistemlerinin uluslararası sınavlarla değerlendirilmesi, sadece öğrencilerin temel yeterliliklerini karşılaştırmakla kalmayıp, ülkelerin öğretim programlarının içerikleri, öğrenme yöntem ve teknikleri, ölçme yaklaşımları ve öğretmen eğitiminin kapsam ve hedeflerine ilişkin uluslararası alanda veri sağlamaktadır. PISA ve TIMSS sınavlarındaki başarı farkları, özellikle Çin'in bu sınavlardaki başarısının analiz edilmesine yönelik ilgiyi artırmıştır. Bu araştırmanın amacı, Çin eğitim sisteminin yönetsel yapılanmasının ve süreç boyutlarının uluslararası sınav sonuçlarına nasıl yansıdığını incelemek ve Türk eğitim sistemi için potansiyel iyileştirme alanlarını belirlemektir. Araştırma, Çin eğitim sisteminin politika ve amaçlarını ele alarak, eğitim sisteminin yönetsel yapısını ve süreç boyutunu doküman analizi yöntemiyle incelemektedir. Çin, 1993'te Öğretmen Kanunu'nu ve 1998'de Yüksek Öğretim Kanunu'nu onaylamıştır. Bu politikalar, öğretmen eğitiminin standardizasyonu ve sertifikasyonu süreçlerinde pedagojik ve akademik açıdan yarar sağlamıştır. Çin'in rasyonel ve işlevsel örgüt yapısı, uluslararası sınavlardaki başarıları ve ekonomik büyümesi ile doğrulanmaktadır. Buna karşılık, Türkiye'de eğitim politikalarında sık değişiklikler gözlemlenmektedir uluslararası merkezi sınavlarda ise benzer bir başarı sağlamamıştır. Bu araştırma, Türkiye'nin öğretmen niteliklerine yönelik daha sistematik ve şeffaf kriterler benimsemesi ve eğitim politikalarını evrensel standartlarla uyumlu hale getirmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Ayrıca Çin'in merkezi yaklaşımı ve önemli eğitim yatırımlarının tutarlı akademik başarılar sağladığını, Türkiye'nin ise eğitim sistemini iyileştirmek için yapısal sorunları ve politika tutarsızlıklarını ele alması gerektiğini ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler: Eğitim sistemi, öğrenci ölçme ve değerlendirme, uluslararası sınavlar.

* Dr., Milli Eğitim Bakanlığı, Gazi Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Yarı Zamanlı Öğretim Elemanı, Ankara, Türkiye, ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-9681-0791>, e-posta: taylanaydin81@gmail.com

Introduction

Evaluating education systems through international exams today provides data not only for comparing students' basic competencies but also for reviewing countries' curricula contents, learning methods and techniques, assessment approaches, and the scope and objectives of teacher education on an international level. The results reflecting the achievement scores of countries related to these numerical data have increased the need for studies examining the education systems of successful countries in these exams and evaluating structural differences. The results obtained by the People's Republic of China (PRC) in the reports of international organizations, especially the Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD), and the Programme for International Student Assessment (PISA) and the Trends in International Mathematics and Science Study (TIMSS) conducted every four years by the International Association for the Evaluation of Educational Achievement (IEA) to evaluate countries' performances in mathematics and science have also increased interest in evaluating this country's education system.

The average success rates in these international exams highlight the need to investigate the policies, structures, and strategies of the PRC's education system. Turkey, on the other hand, has increased its ranking and score in the 2019 TIMSS cycle; however, there are notable differences in terms of scores. This situation suggests that there are aspects that need improvement in the Turkish education system, especially in teacher education.

In this context, the study aims to examine the structural and process dimensions of the PRC's education system, determine the reasons for performance differences in international exams, and compare teacher education programs with the Turkish education system. The study focuses on detailing the policies and practices behind the PRC's successes in international exams and identifying these practices concerning the Turkish education system. The question of how the administrative structure and process dimensions of the PRC's education system are reflected in international exam results and what areas of improvement are present for the Turkish education system forms the problem of this research.

Geographic, Social, Political, and Economic Situation of the People's Republic of China

The People's Republic of China (PRC) is an East Asian country with its capital in Beijing. The country spans an area of 9.6 million square kilometers and has a population of 1.409 billion. The official language is Chinese (Han), with Putonghua (Mandarin) being the most widely spoken dialect; other ethnic languages are also used in daily life. The PRC is bordered by Mongolia to the north; Russia and North Korea to the northeast; the Yellow Sea and the East China Sea to the east; the South China Sea to the southeast; Vietnam, Laos, Myanmar, India, Bhutan, and Nepal to the south; and Pakistan, Afghanistan, Tajikistan, Kyrgyzstan, and Kazakhstan to the southwest.

China is home to fifty-six ethnic groups, some of which include: Han, Zhuang, Manchu, Hui, Miao, Uyghur, Tujia, Yi, Mongol, and Tibetan.

In the PRC, there is no opposition party. The most significant political party is the Communist Party of China (CPC), along with eight other officially recognized parties. These eight parties are the Revolutionary Committee of the Chinese Kuomintang, the China Democratic League, the China National Democratic Construction Association, the China Association for Promoting Democracy, the Chinese Peasants and Workers Democratic Party, the China Party for Public Interest, the Jiusan Society, and the Taiwan Democratic Self-Government League (T.C. Ministry of Foreign Affairs, 2023).

China is undergoing a significant industrial revolution. Until 1978, state-owned enterprises received a share of state production. After this date, private entrepreneurs, foreign-funded enterprises, and joint ventures began to take a share of production. Nevertheless, the state continues to retain control over capital-intensive and typically large-scale industries. During the reform period, economic growth has been much faster in coastal regions. China's main agricultural products include grains, oilseeds, rapeseed, cotton, sugar beets, tobacco, and tea. Its primary industrial products are energy, electronics, communication equipment, and automobiles. The main export products include food, mineral fuels, transportation equipment, and electronic devices (Bakioğlu, 2013).

The major international organizations that the People's Republic of China (PRC) is a member of include: the Asia Cooperation Dialogue (ACD), African Development Bank, Conference on Interaction and Confidence-Building Measures in Asia (CICA), Association of Southeast Asian Nations (ASEAN, as a "Dialogue Partner"), Asia-Pacific Economic Cooperation (APEC), Asian Development Bank, Asian Infrastructure Investment Bank, Non-Aligned Movement, United Nations (UN/UNSC), BRICS, World Intellectual Property Organization, World Health Organization, World Trade Organization, World Tourism Organization, G-20, International Civil Aviation Organization (ICAO), International Monetary Fund (IMF), Shanghai Cooperation Organization, and the International Atomic Energy Agency (T.C. Ministry of Foreign Affairs, 2023).

Political Overview of PRC

The PRC, established on October 1, 1949, has a political system based on single-party rule. The sole political power in the country is the Communist Party of China (CPC), founded in 1921, with over 86 million members. The Party is deeply intertwined with the state, and state policies are implemented through the Party. The General Secretary of the CPC is also the head of state. The current constitution of the PRC was adopted in 1982. According to the constitution, the central organs of the state are the National People's Congress (NPC), the Presidency of the PRC, the State Council, the Central Military Commission, the Supreme People's Court, and the Supreme People's Procuratorate. Members of the NPC are selected by representatives chosen by the CPC, and there are no general elections. The State Council acts as the highest administrative and executive body of the state. It consists of four vice-premiers, four councilors, and 25 ministers, led by the premier. The State Council has the authority to enact administrative legislation, manage the economy and diplomatic relations, and address social issues. The Premier is appointed and can be dismissed by the President (T.C. Ministry of Foreign Affairs, 2022).

In addition, there is a mechanism called the "Chinese People's Political Consultative Conference (CPPCC)" where political consultations and deliberations are conducted under the leadership of the CPC. The most authoritative body in state administration is the Standing Committee of the Politburo, affiliated with the CPC Central Committee. The Standing Committee, which has the final say on important national issues, comprises seven members, including the President Xi Jinping, who serves as the chairman. The Premier is also a member, and all members are considered state leaders. The role of the NPC, known as the "National People's Congress," is mainly to provide representation. Members of the NPC are not elected by the people but are determined by the CPC, with broad-based representation being considered in the selection process. The NPC convenes once a year in March to approve the government program and any new laws prepared as needed. This approval process involves the consent of the NPC's 2,987 members. Xi Jinping has been serving as the President since March 17, 2013 (T.C. Ministry of Foreign Affairs, 2022).

Purpose

This research aims to focus on the education system, policies, and objectives of the People's Republic of China (PRC) by examining the administrative structure of the education system, addressing the process dimensions of the education system, comparing international test results with Turkey, and presenting comparative findings regarding the scope and objectives of teacher education. In line with this general aim, the following questions are sought to be answered:

- How are the central and local government structures designed in the administrative organization of the PRC education system?
- What are the processes for the formation and implementation of education policies?
- What are the practices related to the planning, implementation, and evaluation of educational processes in the PRC?
- At what level are student performances of the two countries in international exams like PISA and TIMSS?
- What is the relationship between international exam results, such as PISA and TIMSS, and education systems?
- What is the scope of teacher education programs in the PRC?

Method

This section includes information on the research model, data sources, data collection, and data analysis.

Research Model

This study employs the document analysis model, a type of general survey model, to examine the administrative structure and process dimensions (educational supervision and financing) of the education system in the People's Republic of China (PRC). The document analysis method is a scientific research technique that involves collecting, examining, questioning, and analyzing various documents, serving as the primary source of research data. While this method is often used to complement other research methods, it can also be applied as a standalone approach (Sak et al., 2021).

Data Sources

In addition to primary sources, the literature review on the education systems of China and Turkey included data from internationally recognized and reliable organizations such as the OECD, UNESCO, UNICEF, and WB EdStats. The electronic pages of the Ministry of Education of China and the Ministry of National Education of Turkey were also reviewed.

Data Collection and Analysis

In this study, documents to be examined were determined using the purposive sampling method. In research that does not claim generalization and is conducted with a limited sample, such as case studies, grounded theory, and exploratory research, probability-based sampling cannot be performed (Gürbüz & Şahin, 2014). In the literature, purposive sampling, also known as judgmental sampling, is a non-probability sampling technique where subjects are selected according to the purposes of the study. In this technique, the researcher relies on their discretion and knowledge about the topic and context when selecting participants. Therefore, the entire sampling process depends on the researcher's judgment (Balci, 2010). This method is generally used in qualitative research that aims to gain in-depth information about a specific topic rather than making statistical inferences. It is also preferred in cases where the population is very small. Although purposive sampling is not an effective technique for collecting data from a large population, it offers several benefits in research. It is a cost-effective sampling technique where the researcher relies solely on their expertise to select the most appropriate sample for the study. Since the researcher collects information from the most suitable participants, the likelihood of sampling error decreases, leading to appropriate results within the research content (Obilor, 2023). In the study, the duration spent in school and age levels according to age groups are presented in tables. Descriptive analysis was conducted by indicating the percentage shares of the Chinese Government's education expenditures in the gross domestic product (GDP) and the contributions of education funds and the state's education budget through graphs.

Findings

This section presents the findings related to the policies and objectives of the PRC education system, examines the administrative structure of the education system, addresses the process dimensions of the education system, and outlines the performance of students from both countries in international exams.

Policies and Objectives of the People's Republic of China Education System

According to the education law, education in the PRC is integrated with production and labor to serve the construction of socialist modernization. The state uses education as a regulatory tool to promote patriotism, collectivism, socialism, ideals, ethics, discipline, legality, national defense, and ethnic unity among students. According to Article 3 of the 1995 Education Law, socialist education is based on Marxism-Leninism and Mao Zedong Thought. Article 24 of the Constitution, published in 1982 and amended in 1988, 1993, 1999, and 2004, stipulates that the state should strengthen the construction of socialist spiritual civilization by providing education in high ideals, ethics, general knowledge, discipline, and legality. The state advocates love for the country, the people, labor, science, and socialism. Educational equality is essential for equality in social life (OECD, 2015a).

Legal Regulations Related to Education

In March 1995, the National People's Congress (NPC) examined and adopted the PRC Education Law, which came into effect on September 1, 1995. This law guarantees the strategic position of education in social and economic development. Article 9 of the Education Law emphasizes that citizens have the right to enjoy education equally, regardless of ethnic group, race, gender, occupation, social conditions, or religious beliefs. According to Article 12, both spoken and written Chinese are the basic languages used in schools and other educational institutions.

In May 1996, the Standing Committee of the NPC adopted the Vocational Education Law, which came into effect on September 1, 1996. This law aims to develop the vocational education system. According to the regulations published under the Law adopted in 1994 to guarantee the basic education rights of the disabled, the education of the disabled is the responsibility of the state.

The law stipulates a gradual increase in financial inputs allocated for the disabled and aims to improve the educational services for the disabled. The State Council is responsible for the education of the disabled throughout the country (OECD, 2015a).

On October 31, 1993, the Standing Committee of the National People's Congress (NPC) approved the PRC Teachers' Law. This law brought significant changes to improve the qualifications of teachers. It emphasizes that teachers are professionals who perform educational and instructional functions. The law also states that educators are responsible for training their successors, imparting knowledge to people, and improving the quality of education in the nation. To honor teachers, September 10th is designated as Teachers' Day each year (OECD, 2015a).

The PRC Higher Education Law was approved by the NPC on August 29, 1998. This law is the first comprehensive legal document regulating higher education in the country. With the Compulsory Education Law, adopted by the Sixth National People's Congress in April 1986 and amended on June 29, 2006, China transitioned to a nine-year compulsory education system. The stages of formal education, primary, and secondary education, are implemented in two phases. According to this law, all children who reach the age of six are enrolled in school to complete compulsory education. For children in

regions with insufficient conditions, the starting age can be postponed to seven. All children and young people who have reached school age and are citizens of the PRC, regardless of gender, ethnicity, race, family property status, or religious belief, have the right to equal access to and the obligation to receive compulsory education. No tuition fees are charged for the implementation of compulsory education.

The Law on the Promotion of Special Education in the PRC was adopted at the Ninth NPC Meeting in 2002. The establishment of a non-state school, including vocational education, is subject to the review and approval of administrative and social security units under the government at the provincial level or above. This law has enabled foreign institutions to offer programs in collaboration with higher education institutions in China through joint ventures (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Administrative Structure of the Education System

China, the country with the world's highest population, can only manage this complex entity with a systematic organizational structure, given its five thousand years of written history. The Chinese Constitution recognizes sub-administrative units at the provincial, county, and municipal levels in addition to the central government. Among these three subsystems outside the central government, the provincial level is the highest classification. While municipalities are responsible for managing primary and secondary education, provinces are responsible for higher education. The distribution of authority at the provincial level is directly provided by the central government. Under the administration of the PRC, there are 22 provinces, 5 autonomous regions, 4 municipalities, and 2 special administrative regions. The provinces are Anhui, Fujian, Gansu, Guangdong (Canton), Guizhou, Hainan, Hebei, Heilongjiang, Henan, Hubei, Hunan, Jiangsu, Jiangxi, Jilin, Liaoning, Qinghai, Shaanxi, Shandong, Shanxi, Sichuan, Taiwan, Yunnan, and Zhejiang. The autonomous regions are Guangxi, Inner Mongolia, Ningxia, Tibet, and Xinjiang. The municipalities are Beijing, Chongqing, Shanghai, and Tianjin; the special administrative regions are Hong Kong and Macau. Hong Kong and Macau are specially administered regions but are subject to the "one country, two systems" principle. This principle emphasizes a unified China while guaranteeing the autonomy of these regions. Municipalities, autonomous regions, and specially administered regions are at the provincial level in terms of the distribution of authority (Bakioğlu, 2013).

Provincial-level governments have the right to use their management policies within the framework of laws and regulations brought by the Chinese Central Government. Like provinces, municipalities also have their local administrations and possess the same political, economic, and judicial authority. These administrations elect delegates to the NPC, which manages economic, social, and cultural affairs. China grants more legal rights to specially administered regions due to their large populations of ethnic groups.

The State Education Commission was the administrative unit responsible for nationwide education from 1985 to 1998; today, the highest administrative unit is the Ministry of Education. The UNESCO report on China details the names and functions of some institutions established under the Ministry of Education. The Education Examinations Authority coordinates and supervises the national education examination system under the Ministry of Education.

Evaluation of the Ministry of Education of China

The Ministry of Education of China consists of several departments, each with specific responsibilities:

Minister: Oversees the entire ministry (Ministry of Education the People's Republic of China, 2023):

- Department of Policies and Regulations: Develops and enforces educational policies and regulations.
- Department of Development Planning: Plans educational development projects.
- Department of Comprehensive Reform: Implements comprehensive educational reforms.
- Department of Personnel: Manages personnel and human resources.
- Department of Finance: Oversees financial matters.
- Departments of Basic Education 1 and 2: Manage primary and secondary education.
- Department of Vocational and Adult Education: Oversees vocational and adult education programs.
- Department of Higher Education: Manages higher education institutions and policies.
- Office of the Chief Inspector: Conducts inspections and audits.
- Department of Minority Education: Focuses on education for ethnic minorities.
- Department of Teacher Training: Manages teacher education and training programs.

- Department of Physical, Health, and Arts Education: Promotes physical education, health education, and arts education.
- Department of Moral Education: Develops and implements moral education programs.
- Department of Social Sciences: Oversees social science education and research.
- Department of Science and Technology: Manages science and technology education and research.
- Department of College Student Affairs: Addresses issues related to college students.
- Department of Degree Management and Postgraduate Education: Manages degree programs and postgraduate education.
- Department of Language Application and Administration: Regulates language use and application.
- Department of International Cooperation and Exchange: Manages international cooperation and exchanges, including the Hong Kong, Macao, and Taiwan Affairs Office.
- Office of the Inspection Bureau: Conducts inspections.
- Party Committee Department: Manages party-related affairs within the ministry.
- Retired Personnel Bureau: Manages affairs related to retired personnel.
- Secretariat of the National Commission of the PRC: Administrative support.
- Education Supervision Bureau: Supervises educational institutions and programs
- Cooperating in the field of education with Hong Kong and Macau.
- Formulating rules and policies for the standardization and promotion of spoken and written Chinese nationwide.
- Developing medium and long-term plans for the development of the Chinese language.
- Formulating standards and criteria for the Chinese language and the languages of ethnic minority groups, organizing and coordinating their implementation and supervision.
- Promoting the widespread use of Putonghua (standard Chinese).
- Ensuring cooperation and coordination between state departments and UNESCO in the fields of education, science and technology, culture, and other areas, and maintaining the liaison

School Structure

China, with the world's largest education system, has 260 million students and over 15 million teachers.

Preschool Education: Children aged 3-5 are subject to preschool education, which is not compulsory and is offered on a full-time or part-time basis.

Primary Education: The nine-year compulsory education program covers primary and junior secondary education, typically starting at age 6. In most provinces, the program consists of six years of primary school and three years of junior secondary school, though some provinces still follow a 5+4 year structure. Vocational education is also provided at junior secondary schools.

Secondary Education: Secondary education lasts three years. After completing compulsory education, students take the 'Zhongkao' exam, and those who pass must complete 144 credits (116 compulsory courses and 28 electives) to graduate. Students who pass the general competency test at the end of the program receive a graduation certificate. China's rapidly developing economy has increased the demand for a skilled workforce. Efforts by the central government have led to increased enrollment in vocational high schools in recent years. In 2014, vocational high schools constituted 22% of all high schools in China. Although secondary education is not compulsory, 95% of junior secondary school graduates continued to secondary education institutions in the same year, a significant increase from 40% in 2005, indicating a growing emphasis on a qualified workforce (Gu et al., 2019).

Higher Education: Yükseköğretim kurumları arasında üniversiteler, araştırma enstitüleri, uzmanlaşmış kurumlar, bağımsız kolejler (2008'den beri), profesyonel üniversiteler, askerî kurumlar, tıp fakültesi ve kolejleri ve idarî eğitim okulları bulunmaktadır. Üniversiteye giriş, 'Gakao' olarak bilinen ulusal sınavın sonuçlarına bağlıdır. Üniversiteler ve diğer yükseköğrenim kurumları genellikle diploma vermeye götüren, pratik odaklı ve lisans dışı programlar sunmakta, bunlar ise iki ya da üç yıl sürmektedir. Diploma sahipleri ek olarak iki veya üç yıllık bir eğitimi tamamlayarak lisans derecesine

devam edebilmektedirler. Lisans derecesine giden programların tamamlanması dört yıl almaktadır (tıp, geleneksel Çin tıbbı, mimarlık ve mühendislik programlarının süresi beş yıldır). Lisans derecesi sahipleri giriş sınavında başarılı olurlarsa iki ila üç yıllık bir eğitimden sonra yüksek lisans derecesine ulaşmaktadırlar. Yüksek lisans sonunda öğrencilerin doktora programına kabulü sınav ve en az iki profesörden oluşan jüri ile belirlenmektedir (Gu ve Magaziner, 2016).

Table 1 shows the time spent in school and age brackets by age groups in China.

Table 1.

Duration and Age Levels of Education in China

Age	Duration of schooling (years)	
27	22	
26	21	Doctoral Program
25	20	
24	19	
23	18	Master's Program
22	17	
21	16	
20	15	Bachelor's Degree or
19	14	Vocational College Degree
18	13	
17	12	
16	11	Secondary Education
15	10	
14	9	
13	8	Middle School Education
12	7	
11	6	
10	5	
9	4	Primary School Education
8	3	
7	2	
6	1	
5		
4		
3		

Source: OECD (2015a)

Adult education: In China, there is an extensive adult education program that includes radio and television universities, workers' universities, open universities, vocational training schools, technical schools, literacy classes, and classes that grant primary education certificates. In 1995, a total of 66,816,000 students attended adult education schools at the specified level. Among them, there were 2,570,000 individuals attending adult colleges, 56,463,000 attending adult secondary education institutions, and 7,783,000 attending schools providing primary-level education for adults. The purpose of adult education in China is to acquire knowledge and enhance technical skills (adapted from Martinson, 1993, cited in Bakioğlu, 2013).

Process Dimension of the Chinese Education System

Under this heading, education inspection, education finance management, and teacher training issues are outlined in general terms.

Educational Supervision

In 1986, the Education Inspection Bureau, which was re-established as a department within the Ministry of Education, became an institution overseeing national education inspection. In 2016, the institution's name was changed to the 'Education Inspection Office'. China's education inspection system comprises four administrative levels covering all provinces. The Education Inspection Office monitors and supervises the implementation of state laws, regulations, principles, and policies. While setting standards for inspections, the Office conducts inspections at every level. The results of the inspections are made public. Education quality reports are published and serve as an important reference for the government's future work. Special inspections are conducted under conditions specified by ongoing reforms or in emergency situations (OECD, 2015a).

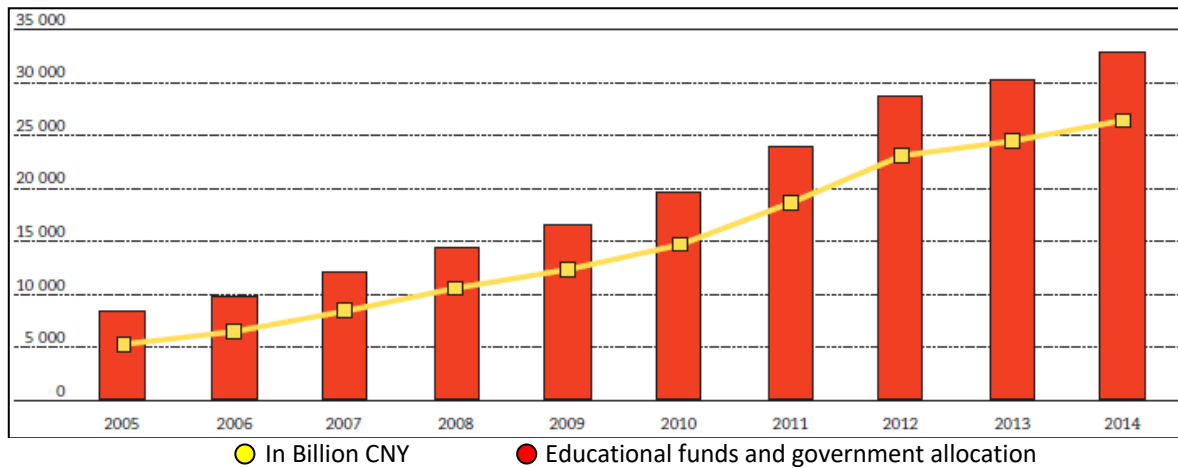
According to official documents published in 2013, every primary or secondary school in China is assigned at least one inspector. Inspectors are hired by local government inspection agencies. These agencies typically select inspectors from a pool of experienced principals, teachers, education researchers, and administrators. The inspection process covers various aspects such as enrollment, school fees, curriculum, teaching, workload, food sanitation, and more. Inspectors report to the Education Inspection Office after each inspection, and they also provide feedback and evaluations to schools after inspections. Inspectors undergo rotation every three years. By May 2015, the inspection system had covered 99% of primary schools (OECD, 2015a).

Educational Financing and Management

The share allocated for education from the state budget is the primary source of educational financing. Both the central treasury and local treasuries of China contribute to educational financing. This arrangement is stipulated in Article 54 of the Education Law and is aligned with a policy that encourages the mobilization of various resources. The sources allocated for education in China include the state budget, funds provided by private school founders, institutional incomes, donations, and other sources. In this distribution, the share from the state budget constitutes 80.54% of the total education budget, while funds provided by private school founders make up 16.54%. The department responsible for the collection and monitoring of funds is the 'Department of Finance' within the Ministry of Education (OECD, 2015a). The contributions of education funds and the government to education budgets are provided in Figure 1 (OECD, 2015a). The government's proportional contributions to GDP over the years are presented in Figure 2.

Figure 1.

Education Funds and Government Contributions in China (2005-2014)

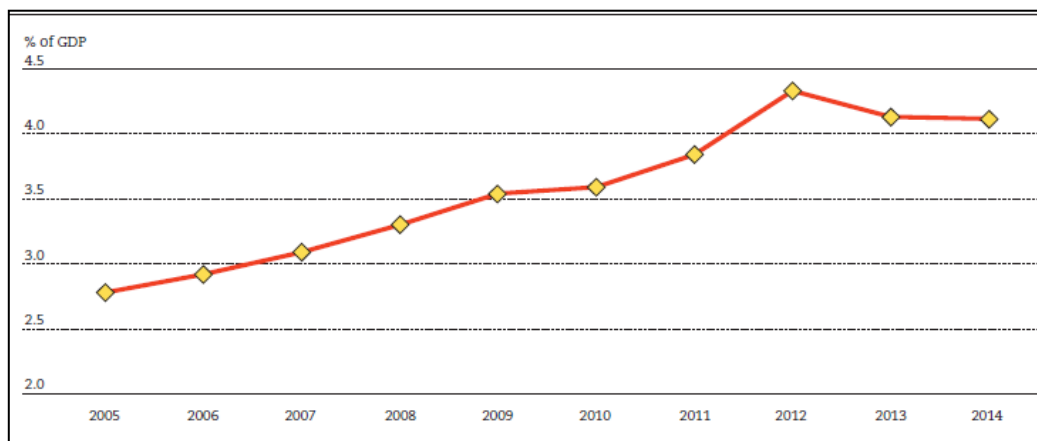
Upon examining Figure 1, contributions to education funds and government allocations to the education budget in China have shown a steady increase from 2005 to 2014. After 2011, there is a more pronounced increase in both fund contributions and government allocations. Figure 1 clearly illustrates the investments made by the PRC in its education system and how these investments have increased over the years.

In Figure 2, the percentages of China's government education expenditures in GDP are provided (National Bureau of Statistics of China, 2014).

Figure 2.

Percentage Share of China's Government Education Expenditures in GDP

Upon examining Figure 2, a consistent increase in the percentage of GDP spent on education from 2005 to 2012 can be observed. However, a slight decrease is noted in 2013 and 2014, stabilizing around 4.0%. This indicates that while the government continues to maintain high levels of educational spending, the rapid growth trend has leveled off. In 2005, the share of education expenditures in GDP was around 3.0%, and by 2014, it had steadily increased to approximately 4.0%. This reflects a significant long-term increase in the percentage of GDP allocated to education.

The government budget allocation is the main source of public education funding in China. Although the government budget is the primary source, the government also seeks to raise funds through alternative channels, including taxes and fees. Additionally, the government collects donations from private school founders and directs these funds into the education budget (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

China's educational allocations reflect the national priority placed on education. In recent years, the country has undertaken significant efforts to improve education quality and reduce disparities. The Ministry of Education's budget priorities include expanding primary education, vocational education, and preschool education in rural, remote, and poor areas; providing subsidies for children from poor families; and enhancing teacher qualifications (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Teacher training: Teaching has long been a highly respected profession in China. The Teachers' Law, enacted in October 1993, outlines the rights and responsibilities of teachers towards the Chinese people. Teachers receive moderate salaries. According to national statistics, there are currently about 15 million full-time teachers in China, with 5.6 million primary school teachers and 3.5 million secondary school teachers, making up approximately 60% of the total (OECD, 2015a).

Teachers must possess different qualification certificates depending on the level at which they will be employed. For example, teachers with a 'Practical Instructor Certificate' for Secondary Vocational Schools can only apply for practical teaching positions. Candidates must apply for the qualification certificate exam with an academic diploma, document their health status, and provide reference letters. They must also report any criminal records. The certification process includes separate exams for preschool, primary, and secondary education, consisting of a written exam and an interview. Following the written exam, candidates' proficiency in computer programs is assessed before proceeding to the interview stage. During the interview, candidates answer questions and present a sample lesson. Their knowledge of assessment tools for evaluating students is also measured. Employment contracts are signed by the government at the provincial level or by schools with specific qualifications, marking the completion of the employment process. The traditional 'Iron Rice Bowl' of lifelong employment has been replaced by a policy of contractual employment for teachers (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

The certification process in higher education is more complex. Universities directly affiliated with the Ministry of Education or provincial governments have the authority to issue certificates for their faculty (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Findings on International Exam Results

In a study involving the cities and provinces of Beijing, Shanghai, Jiangsu, and Guangdong (Özgürlük et al., 2015), China ranked 10th with a score of 513 according to OECD data. In a report prepared by the Ministry of National Education (MEB) on the 2015 PISA results, citing the OECD's 'PISA 2015 Results Volume I: Excellence and Equity in Education,' the following

explanation was provided: “In Turkey, students are placed in high schools based on national exams taken at the end of 8th grade. In the PISA 2015 sample, 97% of the students were in 9th grade or higher (21% in 9th grade, 73% in 10th grade, and 3% in 11th grade) and had taken the national exam. The 8th-grade results of the students in the PISA 2015 sample do not reflect the expected distribution of the population they represent. Especially, students in the top three and bottom two percentile categories of the population were underrepresented in the PISA sample” (Özgürlük et al., 2015).

The extent to which this comment about the sample's inadequate representation of the population affects the results is debatable; however, reducing the understanding of the issue to this comment should not be seen as a way to obscure the actual situation. The same report provides an example related to science literacy:

“In PISA 2012, the percentage of students in Turkey at or below level 1 (lowest proficiency level) in science literacy was 26.9% (Anil et al., 2015), while in PISA 2015, this rate increased to 44.4%. During the same period, the average percentage of students at or below level 1 in OECD countries was 23.3%, and 31.4% in all countries in PISA 2015. The percentage of students in Turkey at level 5 or above (highest proficiency level) in science literacy was 0.3% in PISA 2015, compared to 5.3% for all countries and 7.8% for OECD countries. The percentage of students in Turkey at or below level 1 in science literacy increased compared to PISA 2009 and PISA 2012. The percentage of students at the lowest level in PISA 2015 was 30% in Turkey, compared to 20.1% in OECD and 31.4% in all countries. The percentage of students at level 5 or above decreased in PISA 2015 compared to PISA 2009 and PISA 2012. In PISA 2015, the percentage of students at the highest level was 0.06% in Turkey, compared to 8.3% in OECD and 5.6% in all countries” (Özgürlük et al., 2015).

In PISA 2022, examining only Macau, Taiwan, and Hong Kong from China, the performance in mathematics showed these regions ranked second, third, and fourth, respectively, after Singapore, with average scores of 552, 547, and 540. Turkey ranked 39th in this evaluation group with an average score of 453. For science literacy among the 81 countries participating in PISA 2022, Macau, Taiwan, and Hong Kong ranked second, third, and seventh, with average scores of 543, 537, and 520, respectively. Turkey ranked 29th with an average score of 476 (Taş et al., 2022).

TIMSS, a quadrennial assessment evaluating countries' performances in mathematics and science, provides data for reviewing educational policies both domestically and internationally. According to TIMSS 2019 data, Hong Kong ranked second in knowledge, application, and reasoning domains in 4th-grade mathematics cognitive areas. Turkey ranked 23rd in the same test area (T.C. Ministry of National Education, 2020). Notably, Turkey's 40-point increase compared to the 2015 cycle and the rise in students with advanced mathematics proficiency from 4% to 12% in the last three TIMSS cycles is a positive development. Turkey's success in areas such as numbers, measurement, and geometry is higher compared to other domains. However, it should be noted that a large majority of students still perform at basic and intermediate levels (Aydın, 2024).

Discussion & Conclusion

In this section, the structural issues of the Turkish education system are discussed comparatively based on findings related to the PRC's education system. The evaluation of international exam data in terms of principles such as teacher training, employment, and lifelong learning is also addressed.

Comparison of the Education Systems of Turkey and China

In Turkey, with the amendment to the Primary Education and Education Basic Law No. 6287 on March 30, 2012, and published in the Official Gazette No. 2861 on April 11, 2012, the duration of compulsory basic education was extended from 8 years to 12 years. Accordingly, primary education (4 years), secondary education (4 years), and high school education (4 years) have been restructured (Taş et al., 2022). In China, the compulsory education period is 9 years. In Turkey, candidates planned to be employed as teachers are accepted into the profession based on their scores in the Public Personnel Selection Examination (KPSS) after graduating from the relevant programs of education faculties or while studying in a different undergraduate program with pedagogical formation education. The extent to which the quantitative results from the exam are an objective measure of competence can be debated; however, the striking imbalance in supply and demand is also noted by ministry officials. Recently, there has been discussion about introducing an interview phase before the appointment of teachers; however, no criteria for this assessment have been identified. The question to be asked here is whether teachers' qualifications are determined by transparent and scientific criteria.

The report mentions the qualifications required to work as a teacher in China and the processes involving written and oral exam stages. It is understood that the tools used to determine the qualification requirements for the same profession in both countries are quite different in terms of qualification determination. Another criterion that enhances productivity and allows teachers to continue in their profession in China is the principle of 'lifelong learning.' Accreditation processes related to education faculties in Turkey should also be arranged considering evolving universal conditions.

In recent years, the OECD has organized an exam called PISA, which includes research dimensions, with student participation from member and non-member countries. The exam evaluates the knowledge and skills of 15-year-old students in member countries and is considered important as a reference for educational scientists due to its results. Although known as an exam to the public, it should be defined as a research study that collects data on topics such as 'mathematical literacy,' 'science literacy,' 'reading skills,' as well as students' views about themselves, learning styles, and school environments (Özgürlük et al., 2015).

Frequent changes in education policies in Turkey have not contributed to the discussion on the problem of seeing education merely as a process of skill acquisition within the context of formal education. According to data from the Measurement, Selection, and Placement Center (ÖSYM), 19 different types and levels of exams are held in Turkey within a year (ÖSYM, 2016). In a world where population growth and scientific needs are increasing daily, the use of exams as a measurement and selection tool in our country is undeniable; however, despite the importance of central exam experiences for students at all levels, Turkey ranked 52nd out of 70 countries with a score of 425 in the 2015 PISA results (OECD, 2015b).

In terms of organizational structure and functioning, it can be argued that China has a more rational, functional, and purpose-aligned organizational structure. This is particularly confirmed by the success of the Chinese education system in recent international exams like PISA and TIMSS, as well as indicators of rapid economic growth. In this context, the policies applied in the standardization and certification processes of teacher education are understood to be pedagogically and academically beneficial. While sufficient information regarding the accreditation of teacher education has not been obtained from the sources examined, the overall increase in academic success across the country indicates positive developments in this regard. For example, it is observed that cities and provinces in China with different levels of development, such as Macau and Hong Kong, yield similar results in terms of opportunity and equity, academic success, and access to education.

While policies aimed at weakening educational supervision processes have been applied in Turkey recently, it is seen that services at both central and local levels in China are approached with a more institutional perspective.

References

- Anıl, D., Özer Özkan, Y. ve Demir, E. (2015). *Pisa 2012 Araştırması Ulusal Nihai Raporu*. MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü. https://pisa.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_12/23172540_pisa2012-ulusal-nihai-raporu.pdf
- Aydın, T. (2024, 1-5 Mayıs). TIMSS 2019 Türkiye Ön Raporu'nun değerlendirilmesi. *15. Uluslararası Eğitim Yönetimi Forumu (EYFOR XV)* (Yayımlanmamış Bildiri), Antalya, Türkiye.
- Bakioğlu, A. (Ed.) (2013). *Karşılaştırmalı eğitim yönetimi – PISA'da başarılı ülkelerin eğitim sistemleri*. Nobel Yayınları.
- Balcı, A. (2010). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntem, teknik ve ilkeler*. (8.baskı). Pegem Akademi.
- Blanchy, N. K., & Şaşmaz, A. (2011). PISA 2009: Where does Turkey stand. *Turkish Policy Quarterly*, 10(2), 126-134.
- Gu, M. & Magaziner, J. (2 Mayıs, 2016). The Gaokao: History, reform, and rising international significance of China's national college entrance examination. *World Education News + Reviews (WENR)*. <http://wenr.wes.org/2016/05/the-gaokao-history-reform-and-international-significance-of-chinas-national-college-entrance-examination>
- Gu, M., Michael, R., Zheng, C. M. & Trines, S. (17 Aralık, 2019). Education in China. *World Education News + Reviews (WENR)*. <https://wenr.wes.org/2019/12/education-in-china-3>
- Gürbüz, S. & Şahin, F. (2014). *Sosyal bilimlerde araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık.
- Ministry of Education the People's Republic of China. (2023). Laws and policies. http://en.moe.gov.cn/documents/laws_policies/
- National Bureau of Statistics of China. (2014). *China statistical yearbook*. China Statistics.
- Obilor, E. I. (2023). Convenience and purposive sampling techniques: Are they the same. *International Journal of Innovative Social & Science Education Research*, 11(1), 1-7.
- Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD). (2015a). *Education in China: A Snapshot*. <https://www.oecd.org/china/Education-in-China-a-snapshot.pdf>
- Organisation for Economic Co-Operation and Development (OECD). (2015b). *PISA 2015: Results in Focus*. <https://www.oecd.org/pisa/pisa-2015-results-in-focus.pdf>
- Organisation for Economic Co-Operation and Development (2023). PISA 2022 Results (Volume I) The State of Learning and Equity in Education <https://doi.org/10.1787/53f23881-en>, https://www.oecd-ilibrary.org/education/pisa-2022-results-volume-i_53f23881-en
- Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi (ÖSYM). (2016). Kurum sınavları ve diğerleri. <http://www.osym.gov.tr/TR,315/kurum-sinavlari-ve-digerleri.html>
- Özgürlük, B. Ozarkan, H. B., Arıcı, Ö. ve Taş, U. E. (2015). *Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı Pisa 2015 Ulusal Raporu*. MEB Ölçme Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara. https://pisa.meb.gov.tr/eski%20dosyalar/wp-content/uploads/2014/11/PISA2015_UlusalRapor.pdf
- Sak, R., Şahin Sak, İ. T., Öneren Şendil, Ç. & Nas, E. (2021). Bir araştırma yöntemi olarak doküman analizi. *Kocaeli Üniversitesi Eğitim Dergisi*, 4(1), 227-250.
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2022). *Çin Halk Cumhuriyeti'nin siyasi görünümü*. <http://www.mfa.gov.tr/cin-halk-cumhuriyeti-siyasi-gorunumu.tr.mfa>
- T.C. Dışişleri Bakanlığı. (2023). *Ülke künyesi: Çin Halk Cumhuriyeti*. <http://www.mfa.gov.tr/cin-halk-cumhuriyeti-kunyesi.tr.mfa>
- T.C. Milli Eğitim Bakanlığı. (2020). *TIMSS 2019 Türkiye Ön Raporu*. Eğitim Analiz ve Değerlendirme Raporları Serisi No.15, MEB, Ankara. https://odsgm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2020_12/10175514_TIMSS_2019_Turkiye_On_Raporu_.pdf
- Taş, U. E., Gönen, E., Çalık, G., Ozarkan, H. B., Kılıç, K. ve Taşkın, T. (2022). *2022 Pisa Türkiye Raporu*. MEB Ölçme, Değerlendirme ve Sınav Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Ankara. https://pisa.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2024_03/21120745_26152640_pisa2022_rapor.pdf
- UNESCO Institute for Statistics. (2011). *Global Education Digest 2011: Comparing Education Statistics Across the World*. UNESCO, Canada. <https://unesdoc.unesco.org/ark:/48223/pf0000213517>

Genişletilmiş Özet

Giriş

Günümüzde eğitim sistemlerinin uluslararası sınavlar yoluyla değerlendirilmesi sadece öğrencilerin temel yeterliklerinin karşılaştırılmasında değil, ülkelerin öğretim programlarının içerikleri, öğrenme yöntem ve teknikleri, ayrıca ölçme yaklaşımlarıyla öğretmen eğitiminin kapsam ve hedeflerine kadar birçok konuda uluslararası alanda karşılaştırmalı olarak eğitim politikalarının gözden geçirilebilmesi için veri sağlamaktadır. Bu bağlamda ulaşılan sayısal verilere ilişkin ülkelerin başarı puanlarını yansıtan sonuçlar, bu sınavlarda başarılı olan ülkelerin eğitim sistemlerinin incelenmesine ve yapısal farklılıkların değerlendirilmesine yönelik çalışmaların yapılmasına duyulan gereksinimi arttırmıştır. Ekonomik Kalkınma ve İş Birliği Örgütü (OECD – Organisation for Economic Co-Operation and Development) başta olmak üzere uluslararası organizasyonların raporlarının yanı sıra Uluslararası Öğrenci Değerlendirme Programı (PISA – Programme for International Student Assessment) ve Uluslararası Eğitim Başarılarını Değerlendirme Kuruluşu (IEA – International Association for the Evaluation of Educational Achievement) tarafından ülkelerin matematik ve fen alanlarındaki performanslarını değerlendirmek amacıyla dört yılda bir yapılan tarama araştırması (TIMSS – Trends in International Mathematics and Science Study) sonuçlarına göre Çin Halk Cumhuriyeti'nin (ÇHC) elde ettiği sonuçlar da bu ülkenin eğitim sisteminin değerlendirilmesine yönelik ilgiyi arttırmıştır.

Söz konusu uluslararası sınavlardaki başarı ortalamaları ÇHC eğitim sisteminin politika, yapılanma ve stratejilerinin araştırılması ihtiyacını ortaya koymaktadır. Türkiye ise özellikle 2019 TIMSS döngüsünde başarı sıralamasını ve puanını arttırmıştır; ancak puan durumları bakımından dikkat çekici farklar mevcuttur. Bu durum, Türk eğitim sistemi genelinde, özellikle öğretmen eğitiminde geliştirilmesi gereken yönler olduğunu düşündürmektedir.

Bu bağlamda, araştırma, ÇHC eğitim sisteminin yapı ve süreç boyutlarının incelenmesi, uluslararası sınavlardaki performans farklılıklarının nedenlerinin belirlenmesi ve öğretmen eğitimi programlarının Türk eğitim sistemi ile karşılaştırılmasına yöneliktir. Araştırmada, ÇHC'nin uluslararası sınavlardaki başarılarının arkasındaki politika ve uygulamaların detaylandırılmasına ve bu uygulamaların Türk eğitim sistemi açısından belirlenmesine odaklanılmıştır. ÇHC eğitim sisteminin yönetsel yapılanmasının ve süreç boyutlarının uluslararası sınav sonuçlarına nasıl yansıdığı ve bu bağlamda Türk eğitim sistemi için hangi iyileştirme alanlarının mevcut olduğu sorusu bu araştırmanın problemini oluşturmaktadır.

Çin Halk Cumhuriyeti'nin Coğrafi, Sosyal, Siyasal ve Ekonomik Durumu

Bir Uzak Doğu ülkesi olan ÇHC'nin başkenti Pekin'dir. Yüzölçümü 9,6 milyon kilometrekare olan ülkenin nüfusu 1 milyar 409 milyondur. Resmi dili Çince'dir (Han); en yaygın konuşulan dil Putonghua Kuzey Çincesidir; diğer etnik diller günlük yaşamda kullanılmaktadır. Kuzeyinde Moğolistan; kuzeydoğusunda Rusya ve Kuzey Kore; doğusunda Sarı Deniz ve Güney Çin Denizi; güneydoğusunda Güney Çin Denizi; güneyinde Vietnam, Laos, Myanmar, Hindistan, Bhutan ve Nepal; güneybatısında Pakistan, Afganistan, Tacikistan, Kırgızistan ve Kazakistan ile çevrilidir. ÇHC'de elli altı etnik grup bulunmaktadır. Bu etnik grupların bazıları şunlardır: Han, Zhuang, Mançu, Hui, Miao, Uygur, Tujia, Yi, Moğol, Tibetli.

Muhalefet partisi bulunmayan ÇHC'de en önemli siyasi parti Çin Komünist Partisi (ÇKP) olup, bunun dışında sekiz resmi parti daha bulunmaktadır. Bu sekiz parti; Çin Kuomintang Devrimci Komitesi, Çin Demokratik Ligi, Demokratik Ulusal Yapılanma Derneği, Çin Demokrasiyi Geliştirme Derneği, Çin Köylüler ve İşçiler Demokratik Partisi, Çin Kamu Çıkarları Partisi ve Jiusan Derneği, Tayvan Demokratik Özyönetim Ligi'dir (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2023).

ÇHC'de büyük bir endüstriyel devrim yaşanmaktadır. 1978'e kadar devlet mülkiyetli kuruluşlar devlet üretiminden pay alırken, bu tarihten sonra özel müteşebbisler, yabancı sermayeli kuruluşlar ve ortak teşebbüsler üretimden pay almaya başlamışlardır. Bununla birlikte devlet, sermaye yoğun ve genellikle büyük ölçekli endüstrileri elinde tutma eğilimini sürdürmektedir. Reform döneminde ekonomik büyüme kıyı bölgelerinde çok daha hızlı gerçekleşmiştir. ÇHC'nin başlıca tarım ürünleri hububat, yağlı tohumlar, kolza tohumu, pamuk, şeker pancarı, tütün ve çaydır. Başlıca sanayi ürünleri ise enerji, elektronik, iletişim ekipmanları ve otomobildir. İhracat ürünleri ise gıda, mineral yakıt, ulaştırma ekipmanları ve elektronik cihazlardır (Bakioğlu, 2013).

ÇHC'nin üyesi olduğu başlıca uluslararası kuruluşlar; Asya İşbirliği Diyalogu (ACD), Afrika Kalkınma Bankası, Asya'da İşbirliği ve Güven Arttırıcı Önlemler Konferansı (AİGK/CICA), Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN; 'Diyalog Ortağı' sıfatıyla), Asya-Pasifik Ekonomik İşbirliği (APEC), Asya Kalkınma Bankası, Asya Altyapı Yatırım Bankası, Bağlantısızlar Hareketi, Birleşmiş Milletler (BM/BMGK), BRICS, Dünya Fikri Mülkiyet Örgütü, Dünya Sağlık Örgütü, Dünya Ticaret Örgütü, Dünya Turizm Örgütü, G-20, Uluslararası Sivil Havacılık Örgütü (ICAO), Uluslararası Para Fonu (IMF) ve Şanghay İşbirliği Örgütü ve Uluslararası Atom Enerjisi Ajansı'dır (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2023).

ÇHC'nin Siyasi Görünümü: 1 Ekim 1949 tarihinde kurulan ÇHC, tek parti yönetimine dayalı bir siyasi yapıya sahiptir. Ülkenin tek siyasi gücü olan ÇKP, 1921 yılında kurulmuş olup 86 milyondan fazla üyeye sahiptir. Parti, devletle iç içe geçmiş durumdadır ve devlet politikaları Parti aracılığıyla uygulanmaktadır. ÇKP'nin genel sekreteri aynı zamanda devlet başkanıdır. ÇHC'nin mevcut anayasası 1982 yılında kabul edilmiştir. Anayasaya göre devletin merkez organları; Ulusal Halk Kongresi (UHK), ÇHC Devlet Başkanlığı, Devlet Konseyi, Merkezî Askeri Komisyon, Yüksek Mahkeme ve Başsavcılıktır. Ulusal Halk Kongresi (Meclis) üyeleri, ÇKP tarafından seçilen temsilcilerden oluşmaktadır ve genel seçim yapılmamaktadır. Devlet Konseyi, devlet idaresinin ve yürütme erkinin en üst organı olarak görev yapmaktadır. Devlet Konseyi, dört başbakan yardımcısı, dört Konsey üyesi ve 25 bakandan oluşur ve başında başbakan bulunmaktadır. Devlet Konseyi, idari mevzuata ilişkin yasama işlemlerini gerçekleştirme yetkisine sahiptir; ekonomiyi ve diplomatik ilişkileri yönetir ve toplumsal konuları ele alır. Başbakan, devlet başkanı tarafından atanır ve görevden alınabilir (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2022).

Ayrıca Çin Komünist Partisi (ÇKP) liderliğinde siyasi danışma ve istişarelerin yapıldığı “Çin Halkının Siyasi Danışma Konferansı (ÇHSDK)” adlı bir mekanizma da bulunmaktadır. Devlet yönetiminin en yetkili organı, ÇKP Merkez Komitesi'ne bağlı olan Politbüro Daimi Komitesi'dir. Daimi Komite, Hükümetin üzerinde bir kurum olup, ülkeyi ilgilendiren önemli konularda son sözü söyleme yetkisine sahiptir. Yedi üyeden oluşan Daimi Komite'nin başkanı Devlet Başkanı Xi Jinping'dir. Başbakan da komitenin üyeleri arasındadır ve tüm üyeler devlet lideri olarak kabul edilmektedir. ÇHC'de meclisin görevi daha çok temsil sağlamaktır. UHK adı verilen meclisin üyeleri halk tarafından değil, ÇKP tarafından belirlenmektedir. Üyelerin seçiminde geniş tabanlı temsil gözetilmektedir. UHK yılda bir kez mart ayında toplanmakta ve hükümet programını ve ihtiyaç doğrultusunda hazırlanan yeni yasaları onaylamaktadır. Bu onay süreci, UHK'nin 2987 üyesinin onayıyla sonuçlanmaktadır. Xi Jinping, 17 Mart 2013 tarihinden bu yana devlet başkanlığı görevini sürdürmektedir (T.C. Dışişleri Bakanlığı, 2022).

Amaç

Bu araştırma; ÇHC eğitim sistemine, politikasına ve amaçlarına odaklanarak eğitim sisteminin yönetsel yapılanmasının incelenmesini, eğitim sisteminin süreç boyutunun ele alınmasını, uluslararası sınavlardaki test sonuçlarının Türkiye ile karşılaştırılmasını ve buradan hareketle öğretmen eğitiminin kapsam ve hedeflerine ilişkin karşılaştırmalı bulgulara yer verilmesini amaçlamaktadır. Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

- ÇHC eğitim sisteminin yönetsel yapılanmasında merkezî ve yerel yönetim yapılanmaları nasıl düzenlenmiştir?
- Eğitim politikalarının oluşturulma ve uygulanma süreçleri nelerdir?
- ÇHC'de eğitim süreçlerinin planlanmasına, uygulanmasına ve değerlendirilmesine ilişkin uygulamalar nelerdir?
- PISA ve TIMSS gibi uluslararası sınavlarda iki ülkenin öğrenci performansları hangi düzeydedir?
- PISA ve TIMSS gibi uluslararası sınav sonuçlarının eğitim sistemleri ile ilişkisi nedir?
- ÇHC'deki öğretmen eğitim programlarının kapsamı nedir?

Yöntem

Bu bölümde araştırmanın modeline, veri kaynaklarına, verilerin toplanmasına ve analizine ilişkin bilgiler yer almaktadır.

Araştırmanın modeli

Bu çalışmada ÇHC eğitim sistemine ilişkin politika ve amaçlara yer verilerek eğitim sisteminin yönetsel yapılanmasının incelenmesi ve eğitim sisteminin süreç boyutunun (eğitim denetimi ve eğitim finansmanı) ele alınması amaçlandığından, genel tarama modellerinden doküman analizi modeli kullanılmıştır. Doküman analizi, bilimsel bir araştırma yöntemi olarak çeşitli dokümanların toplanması, incelenmesi, sorgulanması ve analiz edilmesi yoluyla araştırma verilerinin birincil kaynağıdır. Bu yöntem genellikle diğer araştırma yöntemlerini tamamlayıcı olarak kullanırken, bazen tek başına bir yöntem olarak da uygulanabilmektedir (Sak vd., 2021).

Verilerin kaynakları

Çin ve Türk eğitim sistemine ait verilere ilişkin literatür taramasında birincil kaynaklara ek olarak uluslararası geçerli ve güvenilir veriler sağladığı kabul edilen organizasyonların (OECD, UNESCO, UNICEF, WB EdStats) yanı sıra Çin Eğitim Bakanlığı ile T.C. Milli Eğitim Bakanlığının elektronik sayfaları da taranmıştır.

Verilerin toplanması ve analizi

Bu araştırmada amaçsal örnekleme yöntemiyle incelenecek dokümanlar belirlenmiştir. Genelme iddiası taşımayan, örnek olay incelemesi, gömülü kuram, keşfedici araştırmalar gibi, sınırlı örnekleme çalışılan araştırmalarda olasılığa dayalı örnekleme yapılamamaktadır (Gürbüz ve Şahin, 2014).

Literatürde, yargısal (judgemental) örnekleme olarak da bilinen amaçsal örnekleme (purposive sampling), çalışmanın amaçlarına uygun deneklerin seçildiği olasılıklı olmayan bir örnekleme tekniğidir. Bu teknikte, araştırmacı katılımcıları seçerken kendi takdirine, konu ve bağlam hakkındaki bilgisine güvenir. Dolayısıyla, tüm örnekleme süreci araştırmacının yargısına bağlıdır (Balcı, 2010).

Bu yöntem, genellikle istatistiksel çıkarımlar yapmaktan ziyade belirli bir konu hakkında derinlemesine bilgi edinmeyi amaçlayan nitel araştırmalarda kullanılır. Ayrıca, popülasyonun çok küçük olduğu durumlarda da tercih edilir. Her ne kadar amaçsal örnekleme (purposive sampling) büyük bir popülasyondan veri toplamak için etkili bir örnekleme tekniği olmasa da, araştırmalarda bir dizi yarar sağlar. Amaçsal örnekleme, araştırmacının çalışmaya en uygun örnekleme seçmek için yalnızca kendi uzmanlığına güvendiği, maliyet etkin bir örnekleme tekniğidir. Araştırmacı, çalışmaya en uygun katılımcılardan bilgi topladığı için örnekleme hatası olasılığı düşer ve bu durum araştırma içeriğinde uygun sonuçlar elde edilmesini sağlar (Obilor, 2023).

Araştırmada, yaş gruplarına göre okulda geçen süre ve yaş kademeleri tablo halinde sunulmuştur. Çin Hükümetinin eğitim harcamalarının gayri safi yurt içi hasıladaki (GSYİH) yüzdelik payları ile eğitim fonlarının ve devletin eğitim bütçesine katkıları grafiklerle belirtilerek betimsel analiz gerçekleştirilmiştir.

Bulgular

Bu başlık altında ÇHC eğitim sisteminin politika ve amaçlarına yönelik bulgulara yer verilmiş, eğitim sisteminin yönetsel yapılanması incelenmiş, eğitim sisteminin süreç boyutuna yönelik bulgular ana hatlarıyla ele alınarak uluslararası sınavlarda her iki ülke öğrencilerinin performanslarına yer verilmiştir.

Çin Halk Cumhuriyeti Eğitim Sistemi Politika ve Amaçları

Eğitim kanununa göre ÇHC’de eğitim, sosyalist modernizasyonun inşasına hizmet edecek şekilde üretim ve emekle birleştirilmiştir. Devlet, öğrencilerin vatanseverlik, kolektivizm ve sosyalizm ile idealler, etik, disiplin, yasallık, ulusal savunma ve etnik birlikteliğin teşvik edilmesi için eğitimi düzenleyici olarak kullanmaktadır. 1995 Eğitim Kanunu 3. maddesine göre sosyalist eğitim, Marksizm-Leninizm, Mao Zedong Düşüncesini temel alır. 1982’de yayınlanan ve 1988, 1993, 1999 ve 2004’te değiştirilen Anayasa’nın 24. maddesi, devletin yüksek idealler, etik, genel bilgi, disiplin ve yasallık konularında eğitim sunarak sosyalist manevi uygarlığın inşasını güçlendirmesini öngörmektedir. Devlet; ülke, halk, emek, bilim ve sosyalizm için sevgi ve vatandaşlık olgularını savunur. Eğitimsel eşitlik, sosyal yaşamda eşitlik için esastır (OECD, 2015a).

Eğitimle İlgili Yasal Düzenlemeler

Mart 1995’te UHK, 1 Eylül 1995’te yürürlüğe giren ÇHC Eğitim Kanunu’nu incelemiş ve kabul etmiştir. Bu kanun, eğitimin sosyal ve ekonomik kalkınmada stratejik konumunu güvence altına almıştır. Eğitim Kanunu’nun 9. maddesi; vatandaşların etnik topluluk, ırk, cinsiyet, meslek, sosyal koşullar veya dinî inanca bakılmaksızın eğitimden eşit olarak yararlanma hakkına sahip olduklarını vurgulamaktadır. Madde 12’ye göre hem sözlü hem de yazılı Çin dili, okullarda ve diğer eğitim kurumlarında kullanılan temel sözlü ve yazılı dildir.

Mayıs 1996’da UHK Daimi Komitesi, 1 Eylül 1996’da yürürlüğe giren Mesleki Eğitim Kanunu’nu kabul etmiştir. Söz konusu kanun, mesleki eğitim sisteminin geliştirilmesini amaçlamaktadır. Engellilerin temel eğitim hakkını garanti altına almak amacıyla 1994 tarihinde kabul edilen Kanun kapsamında yayınlanan Yönetmeliğe göre engellilerin eğitimi devletin yükümlülüğü altına alınmıştır. Kanun, engelliler için ayrılan mali girdilerin kademeli olarak artmasını ve engellilerin eğitim hizmetlerinin iyileştirilmesini öngörmektedir. Devlet Konseyi bütün ülkede engellilerin eğitiminden sorumludur (OECD, 2015a).

31 Ekim 1993 tarihinde UHK Daimi Komitesi, ÇHC Öğretmen Kanunu’nu onaylamıştır. Bu yasa, öğretmenlerin niteliklerinin iyileştirilmesi için önemli değişiklikler getirmiştir. Söz konusu yasa, öğretmenlerin eğitim ve öğretim işlevlerini yerine getiren profesyonel kişiler olduklarını vurgulamaktadır. Bu kanun aynı zamanda eğitimcilerin haleflerini eğitmekle, insanlara bilgi vermekle ve ulusun eğitim kalitesini arttırmakla yükümlü olduklarını belirlemektedir. Öğretmenlere saygı göstermek amacıyla her yılın 10 Eylül’ü Öğretmenler Günü olarak belirlenmiştir (OECD, 2015a).

ÇHC Yüksek Öğretim Kanunu, 29 Ağustos 1998 tarihinde UHK tarafından onaylanmıştır. Bu kanun, ülkedeki yükseköğrenimi düzenleyen ilk kapsamlı yasal belgedir. Nisan 1986’da Altıncı Ulusal Halk Kongresi’nde kabul edilen ve 29 Haziran 2006’da değiştirilen Zorunlu Eğitim Kanunu ile Çin’de dokuz yıllık zorunlu eğitim uygulamasına geçilmiştir. Örgün

eğitimin ilk ve ortaöğretim basamakları iki aşamalı olarak uygulanmaya başlamıştır. Bu yasaya göre altı yaşına giren tüm çocuklar zorunlu eğitimin tamamlanması için okula kayıt olur. Koşulların yeterli olmadığı bölgelerdeki çocuklar için giriş yaşı yediye kadar ertelenebilir. ÇHC'nin vatandaşlığına sahip olan ve okul çağına erişen tüm çocuklar ve gençler cinsiyet, milliyet, ırk, aile mülkiyetinin statüsü veya dinî inanca bakılmaksızın eşit haktan yararlanma ve mecburi eğitim alma yükümlülüğündedir. Zorunlu eğitimin uygulanmasında hiçbir öğretim ücreti talep edilmemektedir.

ÇHC'nin Özel Eğitim Tanıtma Yasası, 2002'de Dokuzuncu UHK Toplantısında kabul edilmiştir. Mesleki nitelikler kazandırmak için eğitim de dâhil olmak üzere devlet dışı bir okulun kurulması, il veya daha üstündeki düzeyde halkın hükümeti altındaki idari ve sosyal güvenlik birimlerinin incelemesine ve onaylamasına tabi tutulmuştur. Bu kanun, yabancı kurumların Çin'deki yükseköğretim kurumlarıyla ortak girişimler vasıtasıyla program sunmalarını mümkün kılmıştır (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Eğitim Sisteminin Yönetim Yapısı

Dünyanın en yüksek nüfus oranına sahip ülkesi ÇHC'dir. Beş bin yıllık bir yazılı tarihe sahip bu karmaşık bütünü yönetilebilmesi ancak sistemli bir örgüt yapısıyla sağlanabilir. Çin Anayasası, merkezî hükümet dışında eyalet, il ve belediye düzeyinde alt yönetim birimlerini kabul etmektedir. Merkezî hükümet dışındaki bu üç alt sistemin içerisinde eyalet düzeyi en yüksek düzeydeki sınıflandırmadır. İlk ve ortaöğretimi yönetmek belediye yönetimlerinin yetkisi altındayken, yükseköğretimi yönetmek eyaletlerin sorumluluğundadır. Eyalet düzeyindeki yetki dağılımları doğrudan merkezî hükümet tarafından sağlanmaktadır. ÇHC'nin yönetimi altında 22 eyalet, 5 özerk bölge, 4 belediye ve 2 özel idari bölgeden oluşan yönetsel bölümler bulunmaktadır. Anhui, Fajian, Kansu, Guangdong (Kanton), Guizhou, Hainan, Hopei, Heilongjiang, Honan, Hupei, Hunan, Jiangsu, Jiangxi, Jilin, Lianoning, Çinghay, Şensi, Şantung, Şansi, Siçuan, Tayvan, Yünnan ve Zhejiang Çin eyaletleridir. Çin özerk bölgeleri ise Guangxi, İç Moğolistan, Ningxia, Tibet ve Sincan'dır. Çin belediyeleri Pekin, Çongçing, Şanghay ve Teintsin; özel idare bölgeleri ise Hong Kong ve Makao'dur. Hong Kong ve Makao özel olarak yönetilen iki bölgedir; ancak 'tek ülke, iki sistem' ilkesine tabidir. Bu ilke, bir yandan birleşik Çin'e vurgu yaparken bir yandan da bu bölgelerin özerkliğini garanti altına almaktadır. Belediyeler, özerk bölgeler ve özel olarak yönetilen bölgeler yetki dağılımları açısından eyalet düzeyindedir (Bakioğlu, 2013).

Eyalet düzeyinde kurulan hükümetler kendi yönetim politikalarını yasalar çerçevesinde ve Çin Merkezî Hükümeti'nin getirdiği düzenlemeler çerçevesinde kullanma hakkına sahiptirler. Eyaletlerde olduğu gibi belediyelerin de kendi yerel yönetimleri bulunmaktadır ve aynı politik, ekonomik ve yargısal yetkiye sahiptirler. Bu yönetimler ekonomik, sosyal ve kültürel işlerin idaresini yöneten UHK'ye delege seçmektedirler. Çin, özel olarak idare edilen bölgelere, geniş bir nüfusa sahip etnik bölgeler olmaları nedeniyle daha fazla yasal hak tanımıştır.

Devlet Eğitim Komisyonu, 1985-1998 yılları arasında ülke çapında eğitimden sorumlu idari birimken, bugün en yüksek idari birim Eğitim Bakanlığıdır. UNESCO'nun hazırladığı Çin raporunda Eğitim Bakanlığına bağlı olarak kurulan bazı kurumların isimleri ve işlevleri açıklanmıştır. Eğitim Sınavları Kurumu, Eğitim Bakanlığına bağlı olarak ulusal eğitim sınavlarının sistemini koordine etmekte ve denetlemektedir. Eğitim Bakanlığına bağlı bir kurum olan Okul Müfredatı ve Ders Kitabı Geliştirme Merkezi (NCCT) 1998'de kurulmuştur. NCCT ilkökul, ortaokul ve ortaöğretim kurumlarının değerlendirilmesi üzerine araştırma yapmak ve öğrenim sonuçlarına göre gerekli materyallerin standartlarını belirlemekle görevlidir. Belirtilen düzeylerdeki standartlar ders kitaplarını ve eğitim materyallerini içermektedir. Çin Burs Konseyi (CSC), Eğitim Bakanlığına bağlı kâr amacı gütmeyen bir kurumdur. Çin ve diğer ülkeler arasındaki insanlar arasındaki dostluğu ve anlayışı güçlendirmek, dünya barışını teşvik etmek amacıyla kurulmuştur. Asıl amacı, yasalara uygun olarak, yurt dışında eğitim gören vatandaşlarına ve Çin'de eğitim görmek isteyen yabancılara mali yardım sağlamaktır. 1957'de kurulan Çin Eğitim Enstitüsü (CNIER), Eğitim Bakanlığının doğrudan idaresinde Çin ankarasındaki ulusal düzeydeki kapsamlı tek eğitim araştırma enstitüsüdür. CNIER öncelikle eğitim politikaları araştırmaları, temel teorik araştırmalar, deneysel ve karşılaştırmalı eğitim araştırmaları gibi konularda yetkilidir. CNIER, eğitim üzerine uzmanlaşmış iki yayınevi ve dört büyük akademik dergi yönetmektedir. CNIER'de bulunan Ulusal Eğitim Planlama Ofisi, tüm ülkenin eğitim araştırma programlarını yönetmektedir (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Çin Eğitim Bakanlığı Bölümleri ve Sorumlulukları

Çin Eğitim Bakanlığı, Bakan, Politikalar ve Düzenlemeler Bölümü, Kalkınma Planlaması Bölümü, Kapsamlı Reform Dairesi, Personel Bölümü, Maliye Bölümü, Temel Eğitim Bölümü 1 ve 2, Mesleki ve Yetişkin Eğitimi Bölümü, Yüksek Öğretim Bölümü, Teftiş Kurulu Başkanlığı, Azınlık Eğitimi Bölümü, Öğretmen Yetiştirme Bölümü, Fiziksel, Sağlık ve Sanat Eğitimi Bölümü, Ahlak Eğitimi Bölümü, Sosyal Bilimler Bölümü, Bilim ve Teknoloji Bölümü, Kolej Öğrenci İşleri Bölümü, Derece Yönetimi ve Lisansüstü Eğitimi Bölümü, Dil Uygulama ve İdare Bölümü, Uluslararası İşbirliği ve Değişim Dairesi (Hong Kong, Makao ve Tayvan İşleri Ofisi), Teftiş Kurulu Bürosu, Parti Komitesi Bölümü, Emekli Personel Bürosu, ÇHC Ulusal Komisyon Sekreterliği, Eğitim Denetim Bürosu (Ministry of Education the People's Republic of China, 2023). Çin Eğitim Bakanlığınca oluşturulan bölüm ve büroların her birine ait sorumluluklar Bakanlık kaynaklarında belirtilmemiştir; ancak örgütün ülke

genelinde ve uluslararası düzeyde sorumluluklarını şöyle özetlemek mümkündür (Ministry of Education the People's Republic of China, 2023):

- Eğitim reformu ve gelişimi için strateji, politika ve planlar yapmak ve bununla ilgili kuralları, düzenlemeleri hazırlamak ve uygulamaları denetlemek.
- Her seviyedeki eğitimin çeşitli düzeylerde planlanmasından, koordinasyonundan ve yönetiminden sorumlu olmak.
- İlgili birimlerle iş birliği içinde, çeşitli düzeylerde her tür okulun kurulması için standartları formüle etmek.
- Eğitim reformu ve öğretim yöntemlerine rehberlik etmek ve temel eğitim bilgilerinin istatistiklerini, analizlerini ve yayınlanmasını sağlamak.
- Zorunlu eğitimin geliştirilmesini teşvik etmek ve zorunlu eğitimin makro yönlendirme ve koordinasyonundan sorumlu olmak.
- Ülke genelindeki eğitim denetimi için rehberlik sağlamak; dokuz yıllık zorunlu eğitimin ve okuryazarlık kampanyasını organize etmek.
- İstihdam odaklı mesleki eğitimin geliştirilmesi için rehberlik etmek; ortaöğretim mesleki eğitim için müfredat katalogları yayımlamak ve öğretim değerlendirme standartlarını formüle etmek.
- Yükseköğretimin gelişimini ve reformunu yönlendirmek; Eğitim Bakanlığının doğrudan denetimi altında üniversitelerin idari sistemindeki reformu derinleştirmek.
- Bakanlığın yetkisi altındaki eğitim fonlarının genel yönetiminden sorumlu olmak; eğitim fonlarının arttırılması ve tahsisi için politikalar oluşturmak.
- Etnik azınlık gruplarına yönelik eğitim çalışmalarını planlamak ve yönlendirmek.
- Yükseköğretimde ilgili akademik bölümlerle iş birliği içinde istihdam planları yapmak.
- Üniversite mezunları için istihdam politikalarının oluşturulmasında yer almak ve düzenli kolej ve üniversiteleri çalışmalarında mezunların iş bulmasını kolaylaştırmak.
- Devletin bilim ve teknolojinin geliştirilmesi için önemli projelerini ve programlarını üstlenmek.
- Uluslararası eğitim iş birliğini organize etmek ve yönlendirmek; yurt dışında okuyan Çinli öğrencilere ve Çin'de okuyan yabancı öğrencilere yönelik program politikalarını formüle etmek; dünyada Çin dilini tanıtan çalışmaları planlamak, koordine etmek ve yönlendirmek.
- Hong Kong ve Makao ile eğitim alanında iş birliği yapmak; konuşulan ve yazılı Çin dilinin ülke çapında standardizasyonuna ve tanıtımına ilişkin kuralları ve politikaları belirlemek.
- Çin dilinin gelişimi için orta ve uzun vadeli planlar derlemek; etnik azınlık gruplarının Çin ve dilleri için standartlarını ve kriterleri formüle etmek ve bunların uygulanmasını denetleme ve denetimini organize ve koordine etmek.
- Putonghua'nın yaygınlaşmasını (standart Çince) sağlamak; devlet bölümleri ile UNESCO arasında eğitim, bilim ve teknoloji, kültür ve diğer alanlarda iş birliği ve koordinasyonu sağlamak, bağlantısından sorumlu olmak.

Okul Yapısı

Dünyanın en büyük eğitim sistemine sahip ÇHC'nin 260 milyon öğrencisi ve 15 milyondan fazla öğretmeni bulunmaktadır.

Okul öncesi eğitim: Okul öncesi eğitimde 3-5 yaş arası çocuklar okul öncesi eğitime tabidirler. Tam ya da yarı zamanlı olarak sunulan okul öncesi eğitim zorunlu değildir.

İlköğretim: Dokuz yıllık zorunlu eğitim programı ilk ve ortaokul eğitimini kapsar; giriş yaşı normalde 6'dır. Çoğu ilde program altı yıllık ilkokul ve üç yıllık ortaokul şeklinde düzenlenmiştir. Bazı illerde hala 5 + 4 yıl olarak uygulanmaktadır. Meslekî ortaokullarda meslekî eğitim verilmektedir.

Ortaöğretim: Ortaöğretim üç yıl sürmektedir. Öğrenciler zorunlu eğitimlerini bitirdikten sonra 'Zhongkao' adında bir sınava girmekte, sınavı kazanan öğrenciler programı bitirmek için 144 krediyi tamamlamak zorundadırlar (116 zorunlu ders ve 28 seçmeli ders). Öğrenciler, programın sonundaki genel yetenek testinde başarılı olurlarsa mezuniyet belgesi almaya hak kazanmaktadırlar. Çin'de hızla gelişen ekonomi, nitelikli insan gücü ihtiyacını beraberinde getirmiştir. Nitelikli işgücü oluşturmak için merkezî hükümetin yoğun çabalarıyla meslek liselerine katılım düzeyi son yıllarda artmıştır. 2014

yılında ortaöğretim içerisindeki meslek liseleri, ÇHC'deki toplam liselerin %22'sini oluşturmuştur. Bununla birlikte ÇHC'de ortaöğretim zorunlu olmamakla birlikte aynı yıl içerisinde ortaokul mezunlarının %95'i ortaöğretim kurumlarına devam etmişlerdir. Bu rakam nitelikli insan gücüne işaret eden yorum açısından dikkat çekicidir; çünkü 2005 yılında ortaokul mezunlarının yalnızca %40'ı ortaöğretim kurumlarına devam etmişlerdir (Gu vd., 2019).

Yükseköğretim: Yükseköğretim kurumları arasında üniversiteler, araştırma enstitüleri, uzmanlaşmış kurumlar, bağımsız kolejler (2008'den beri), profesyonel üniversiteler, askerî kurumlar, tıp fakültesi ve kolejleri ve idarî eğitim okulları bulunmaktadır. Üniversiteye giriş, 'Gakao' olarak bilinen ulusal sınavın sonuçlarına bağlıdır. Üniversiteler ve diğer yükseköğretim kurumları genellikle diploma vermeye götüren, pratik odaklı ve lisans dışı programlar sunmakta, bunlar ise iki ya da üç yıl sürmektedir. Diploma sahipleri ek olarak iki veya üç yıllık bir eğitimi tamamlayarak lisans derecesine devam edebilmektedirler. Lisans derecesine giden programların tamamlanması dört yıl almaktadır (tıp, geleneksel Çin tıbbi, mimarlık ve mühendislik programlarının süresi beş yıldır). Lisans derecesi sahipleri giriş sınavında başarılı olurlarsa iki ila üç yıllık bir eğitimden sonra yüksek lisans derecesine ulaşmaktadırlar. Yüksek lisans sonunda öğrencilerin doktora programına kabulü sınav ve en az iki profesörden oluşan jüri ile belirlenmektedir (Gu ve Magaziner, 2016).

Tablo 1'de Çin'deki yaş gruplarına göre okulda geçen süre ve yaş kademeleri verilmiştir.

Tablo 1.

Çin Eğitim Sistemi Organizasyonu

Yaş	Okulda geçirilen süre (Yıl)	
27	22	
26	21	Doktora Programı
25	20	
24	19	
23	18	Yüksek Lisans Programı
22	17	
21	16	
20	15	Lisans Derecesi veya Mesleki
19	14	Yüksek Öğretim Derecesi
18	13	
17	12	
16	11	Orta Öğretim Eğitimi
15	10	
14	9	
13	8	Ortaokul Eğitimi
12	7	
11	6	
10	5	
9	4	İlkokul Eğitimi
8	3	
7	2	
6	1	
5		
4		Okul Öncesi Eğitim
3		

Kaynak: OECD (2015a)

Yetişkin eğitimi: Çin'de radyo ve televizyon üniversiteleri, işçi üniversiteleri, açık üniversiteler, işbaşı eğitim veren okullar, teknik okullar, okuma yazma sınıfları ve ilköğrenim sertifikası veren sınıflar ile yoğun bir yetişkin eğitim programı uygulanmaktadır. 1995 yılında belirtilen düzeydeki yetişkin eğitim okullarına 66.816.000 öğrenci devam etmiştir. Bunlar arasında yetişkin yükseköğretilerine giden 2.570.000 kişi, yetişkin ortaöğrenim kurumlarına giden 56.463.000 kişi, yetişkinlere yönelik ilkökul düzeyinde eğitim veren okullara giden 7.783.000 kişi bulunmaktaydı. Çin'de yetişkin eğitimi gören kişilerin amacı, bilgi kazanmak ve teknik becerilerini arttırmaktır (Martinson, 1993'ten akt. Bakiöğlü, 2013).

Çin Eğitim Sistemi Süreç Boyutu

Bu başlık altında eğitim denetimi, eğitim finansman yönetimi ve öğretmen yetiştirme konuları genel hatlarıyla açıklanmıştır.

Eğitim Denetimi

1986 yılında Eğitim Bakanlığında bir bölüm olarak yeniden kurulan Eğitim Müfettişliği Bürosu, ulusal eğitim denetimini yöneten bir kurumdur. 2016'da kurumun adı 'Eğitim Denetim Bürosu' olarak değiştirilmiştir. Çin'in eğitim denetim sistemi tüm illeri kapsayan dört idari seviyeden oluşmaktadır. Eğitim Denetimi Bürosu yalnızca devlet yasalarının, yönetmeliklerinin, ilkelerinin ve politikalarının uygulanmasını izlemekte ve denetlemektedir. Büro, denetim için standartlar belirlerken her seviyede teftiş yürütmektedir. İncelemelerin sonuçları kamuya açıklanmaktadır. Eğitim kalitesi raporları yayınlanmakta ve hükümetin gelecekteki çalışmaları için önemli bir referans kaynağı olarak işlev görmektedir. Özel denetimler mevcut reformlar tarafından belirlenen şartlarda veya acil durumlarda yapılmaktadır (OECD, 2015a).

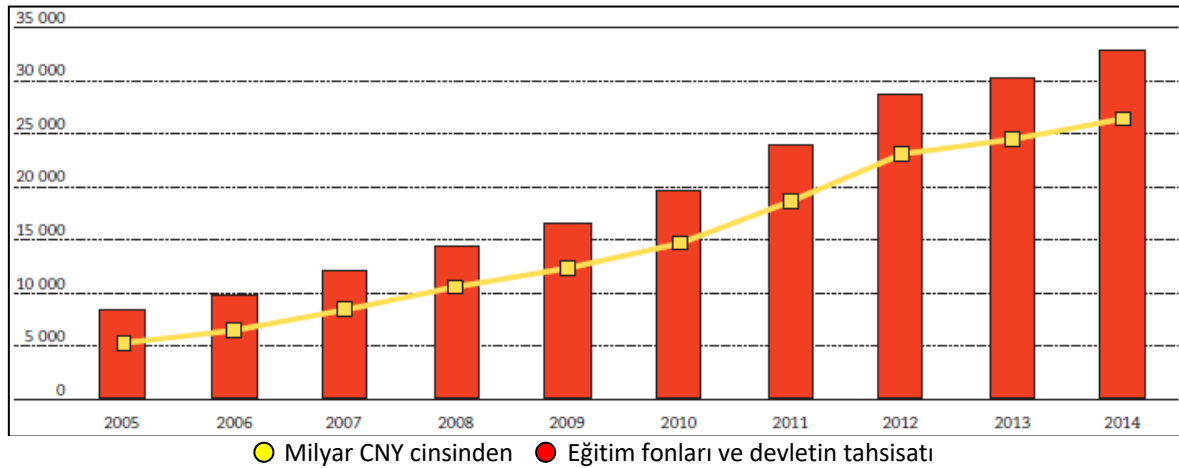
2013'te yayımlanan resmi belgelere göre Çin'deki her ilköğretim veya ortaöğretim okuluna en az bir müfettiş atanmaktadır. Müfettişler yerel yönetim teftiş kurumları tarafından işe alınmaktadır. Bu kurumlar müfettişleri çoğunlukla deneyimli müdürler, öğretmenler, eğitim araştırmacıları ve yöneticiler havuzundan seçmektedir. Denetim süreci; kayıt, okul ücretleri, müfredat, öğretim, öğrenim yükü, gıda sanitasyonu vb. konularını kapsamaktadır. Müfettişler, her teftişten sonra Eğitim Denetim Bürosuna rapor vermekte, ayrıca teftişlerden sonra okullara yorum ve değerlendirmelerini iletmektedirler. Müfettişler her üç yılda bir rotasyona uğramaktadır. Mayıs 2015'te denetim sistemi ilköğretim okullarının %99'unu kapsamıştır (OECD, 2015a).

Eğitim Finansmanı ve Yönetimi

Devlet bütçesinden eğitim için ayrılan pay, eğitim finansmanının ana kaynağını oluşturmaktadır. Çin'in merkezî hazinesi ve yerel hazineleri eğitim finansmanına katkıda bulunmaktadır. Bu düzenleme, Eğitim Kanunu'nun 54. maddesinde belirtilmiştir ve çeşitli kaynak seferberliğini teşvik eden bir politikayla uyumludur. Çin'de eğitim için ayrılan kaynaklar şunlardır: Devletin hazineinden ayırdığı bütçe, özel okul kurucuları tarafından sağlanan fonlar, kurumsal gelirler, bağışlar ve diğer kaynaklar. Bu sıralamada devlet bütçesinden ayrılan pay, toplam eğitim bütçesinin %80,54'ünü oluştururken; özel okul kurucuları tarafından sağlanan fonlar %16,54'lük bir orana sahiptir. Fonların toplanmasından ve izlenmesinden sorumlu birim, Eğitim Bakanlığı bünyesindeki 'Maliye Departmanı'dır (OECD, 2015a). Eğitim fonlarının ve hükümetin eğitim bütçelerine katkıları Şekil 1'de verilmiştir (OECD, 2015a). Hükümetin yıllara göre GSYİH'deki oransal katkıları ise Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 1.

Çin'de Eğitim Fonları ve Hükümet Katkısı (2005-2014)

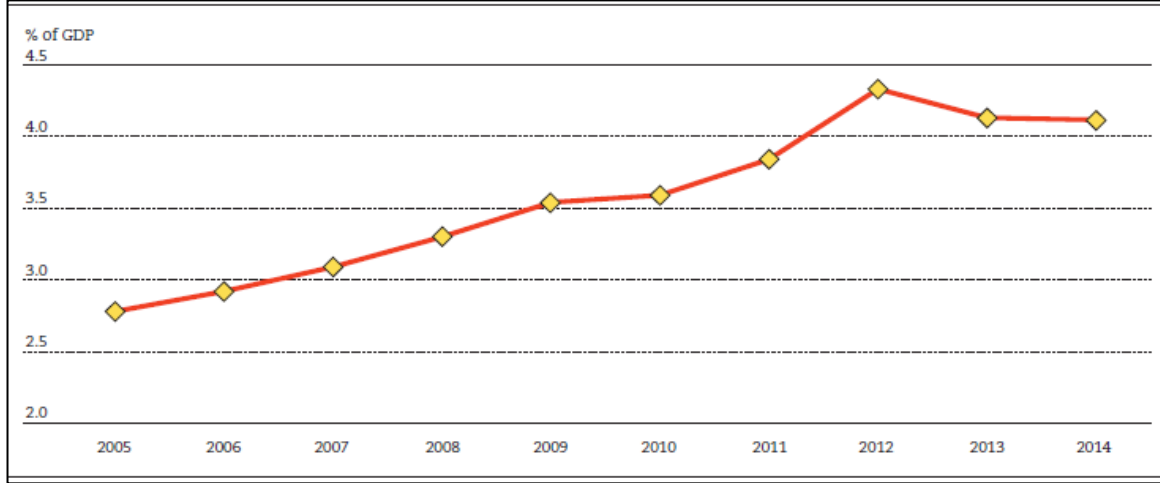

Şekil 1 incelendiğinde, eğitim fonlarının ve hükümetin eğitim bütçesine katkılarının 2005'ten 2014'e kadar istikrarlı olarak artış gösterdiği anlaşılmaktadır. 2011'den sonra hem fon katkılarında hem de hükümet tahsisatında daha belirgin bir artış görülmektedir. Şekil 1, ÇHC'nin eğitim sistemine yaptığı yatırımlarını ve bu yatırımların yıllar içinde nasıl arttığını net bir şekilde ortaya koymaktadır.

Şekil 2’de Çin Hükümeti’nin eğitim harcamalarının GSYİH’deki yüzdelik payları verilmiştir (National Bureau of Statistics of China, 2014)

Şekil 2.

Eğitimde Hükümet Harcamalarının GSYİH’deki Yüzdelik Payı 2005-2014

Şekil 2 incelendiğinde, 2005 yılından 2012 yılına kadar eğitim harcamalarının GSYİH içindeki yüzdesinde düzenli bir artış gözlemlenmektedir. 2012’den sonra, 2013 ve 2014 yıllarında hafif bir düşüş gözlemlenmekle birlikte bu düşüş %4,0 civarında sabitlenmiştir. Bu, hükümetin eğitim harcamalarını yüksek seviyelerde tutmaya devam ettiğini, ancak hızlı artış trendinin durduğunu göstermektedir. 2005 yılında %3,0 civarında olan eğitim harcamalarının GSYİH içindeki payı, 2014 yılına kadar sürekli bir artış göstererek %4,0 civarına ulaşmıştır. Bu, uzun vadede eğitim harcamalarının GSYİH’deki yüzdesinin önemli ölçüde arttığını göstermektedir.

Hükümet, fon yönetimine önem göstermektedir. Hükümet bütçesi tahsisi Çin’de kamu eğitim harcamalarının ana kaynağı olmasına rağmen hükümet, vergiler ve harçlar da dâhil olmak üzere alternatif kanallar yoluyla para toplama girişiminde bulunmaktadır. Hükümet ayrıca özel okul kurucularından bağış adı altında para toplayarak fona aktarmaktadır (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Çin’in eğitsel ödenekleri, eğitimin ulusal bir öncelik olduğu gerçeğini yansıtmaktadır. Ülke son yıllarda eğitim kalitesini yükseltmek ve eşitsizlikleri azaltmak için önemli çalışmalar yapmaktadır. Şu anda Eğitim Bakanlığının bütçeden kaynak ayırmakta yoğunlaştığı öncelikli konuların başında; kırsal, uzak ve yoksul alanlarda ilköğretimi, meslekî eğitimi ve okul öncesi eğitimi yaygınlaştırmak, fakir ailelerin eğitim çağındaki çocukları için sübvansiyonlar sağlamak ve öğretmen niteliklerini artırıcı çalışmalar yapmak gelmektedir (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Öğretmen yetiştirme: Öğretmenlik Çin’de çok saygın bir meslek olmuştur. Öğretmen Kanunu, Ekim 1993’te çıkarılmıştır. Öğretmenlerin haklarının korunması ve öğretmenlerin Çin halkına karşı sorumlulukları bu yasa ile belirlenmiştir. Öğretmenler orta düzeyde ücret almaktadırlar. Ulusal istatistiklere göre şu anda Çin’de yaklaşık 15 milyon tam zamanlı öğretmen bulunmaktadır. Belirtilen rakam içerisinde 5,6 milyon ilköğretmeni ve 3,5 milyon ortaokul öğretmeni bulunmakta olup toplam sayının yaklaşık %60’ına tekabül etmektedir (OECD, 2015a).

Öğretmenlerin istihdam edilecekleri farklı düzeyler için farklı yeterlilik sertifikalarına sahip olmaları gereklidir. Örneğin, Ortaöğretim Meslek Yüksekokullarında ‘Pratik Eğitimci Sertifikası’ alan öğretmenler yalnızca pratik öğretmenlik pozisyonlarına başvurabilmektedirler. Adaylar, yeterlilik sertifikası sınavına akademik bir diploma ile başvurabilirken, sağlık durumlarını belgeleme ve referans mektupları sunma mecburiyetleri bulunmaktadır. Bu aşamalardan geçen öğretmenlerin herhangi bir sabıka kaydı taşıyıp taşımadıklarını da rapor etmeleri gerekmektedir. Sertifikasyon sürecini tamamlayan öğretmenler okul öncesi eğitim, ilköğretim ve ortaöğretim için ayrı sınavlar ile değerlendirilmektedirler. Bu değerlendirme yazılı sınavı ve mülakatı içeren iki bölümden oluşmaktadır. Yazılı sınavın ardından öğretmenlerin bilgisayar programlarını kullanabilme düzeylerinin de ölçülmesi yapılarak görüşme aşamasına geçilmektedir. Öğretmenler mülakat sürecinde soruları cevaplarken, aynı zamanda örnek bir ders sunumu yapmaktadır. Öğretmenlerin öğrencileri değerlendirecekleri ölçme araçları konusunda bilgi düzeyleri de ölçülmektedir. İşe alım sözleşmesi hükümet tarafından il düzeyinde ve üzerinde veya bazı özel yeterlikleri belirlenmiş okullar tarafından imzalanarak istihdam süreci tamamlanmış olur. Geleneksel olarak ‘Demir Pirinç Kasesi’ olarak bilinen sürekli istihdam geleneği, öğretmenlerin sözleşmeli istihdamı politikası ile değişime uğramıştır (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Yükseköğretim alanındaki sertifikasyon süreci ise daha karmaşıktır. Doğrudan Eğitim Bakanlığına veya il düzeyindeki hükümetlere bağlı üniversiteler, kendi fakülteleri için sertifika verme hakkına sahiptir (UNESCO Institute for Statistics, 2011).

Uluslararası Sınavların Sonuçlarına Yönelik Bulgular

Pekin, Şanghay, Jiangsu ve Guangdong kent ve eyaletlerinin katıldığı araştırmada (Özgürlük vd., 2015) Çin, OECD verilerine göre 513 puanla 10. sıradadır. MEB'in 2015 PISA sonuçlarına yönelik olarak hazırladığı raporda, OECD tarafından yayımlanan '*PISA 2015 Results Volume I: Excellence and Equity in Education*' adlı rapor kaynak gösterilerek şu açıklamaya yer verilmiştir: "Türkiye'de öğrenciler 8. sınıf sonunda yapılan ulusal sınavlar sonucunda liselere yerleştirilmektedir. PISA 2015 örneklemindeki öğrencilerin %97'si 9. sınıf ve üzeri sınıflardadır (9. sınıfta %21, 10. sınıfta %73 ve 11. sınıfta %3) ve ulusal sınava girmişlerdir. 9. sınıf ve üzeri sınıflarda olan PISA 2015 örneklemindeki öğrencilerin 8. sınıftaki sonuçları, örneklemin temsil ettiği evrendeki beklenen dağılımı göstermemektedir. Özellikle evrenin ilk üç ve son iki yüzdalık dilim kategorilerinde bulunan öğrenciler, PISA örnekleminde daha az oranda temsil edilmiştir" (Özgürlük vd., 2015).

Örneklemin evreni yeterince iyi temsil etmediğine ilişkin bu yorumun, sonuçları hangi düzeyde etkileyebileceği konusu tartışmalıdır; ancak konunun gerçekçi olarak anlaşılmasının bu yoruma indirgenmesi durumu asıl görüntüsünden uzaklaştırmanın bir aracı olarak görülmemelidir. Aynı raporda fen okuryazarlığı ile ilgili örnek şöyledir:

"PISA 2012'de Türkiye'deki fen okuryazarlığı alanında 1. düzey ve altında (alt yeterlik düzeyi) bulunan öğrenci oranı %26,9 iken (Anıl vd., 2015), PISA 2015'te bu oran %44,4'e yükselmiştir. Aynı dönemde PISA 2015'te OECD ülkelerinde 1. düzey ve altında bulunan öğrencilerin ortalama oranı %23,3, tüm ülkelerde ise %31,4 olarak belirlenmiştir. PISA 2015'te fen okuryazarlığında 5. düzey ve üstünde (üst yeterlik düzeyi) bulunan öğrenci oranları tüm ülkeler için %5,3, OECD ülkeleri için %7,8 ve Türkiye için %0,3'tür. Türkiye'de PISA 2015'te fen okuryazarlığında 5. düzey ve üstünde bulunan öğrenci oranının, PISA 2012'deki üst yeterlik düzeyinde bulunan öğrenci oranından daha düşük olduğu gözlemlenmiştir. PISA 2015'te 1. düzey ve altında (alt yeterlik düzeyi) bulunan öğrenci oranları, PISA 2009 ve PISA 2012'ye göre artış göstermiştir. PISA 2015'te alt düzeyde yer alan öğrenci oranı OECD'de %20,1, tüm ülkelerde %31,4 iken, Türkiye'de %30 olarak belirlenmiştir. PISA 2015'te 5. düzey ve üstünde (üst yeterlik düzeyi) bulunan öğrenci oranları PISA 2009 ve PISA 2012'ye göre düşmüştür. PISA 2015'te üst düzeyde yer alan öğrenci oranı OECD'de %8,3 tüm ülkelerde %5,6 iken Türkiye'de %0,06'dır" (Özgürlük vd., 2015).

PISA 2022 verileri incelendiğinde Çin'in sadece Makao, Tayvan ve Hong-Kong kent ve eyaletlerinin katıldığı araştırmada matematik alan performanslarında Singapur'dan sonra sırasıyla ikinci, üçüncü ve dördüncü olarak sıralandıkları; ortalama puanlarının sırasıyla 552, 547 ve 540 olduğu; Türkiye'nin bu değerlendirme grubunda 453 ortalama puanla 39. sırada yer aldığı görülmüştür. PISA 2022 uygulamasına katılan 81 ülkenin fen okuryazarlığı alanındaki ortalama puanı ve bu alandaki sıralamalarına bakıldığında Makao, Tayvan ve Hong-Kong kent ve eyaletlerinin sırasıyla ikinci, üçüncü ve yedinci olarak sıralandıkları; ortalama puanlarının ise 543, 537 ve 520 olduğu; Türkiye'nin bu değerlendirme grubunda 476 ortalama puanla 29. sırada yer aldığı görülmüştür (Taş vd., 2022).

TIMSS, ülkelerin matematik ve fen alanlarındaki performanslarını değerlendirmek amacıyla dört yılda bir yapılan tarama araştırmasıdır. Bu bağlamda TIMSS, ülkelerin hem ülke içinde matematik ve fen bilimleri becerilerinin sosyoekonomik ve kültürel nedenlerle farklılaşma düzeylerini hem de uluslararası alanda karşılaştırmalı olarak eğitim politikalarını gözden geçirebilmesi için veri sağlamaktadır (Aydın, 2024). TIMSS 2019 verilerine göre ülkelerin 4. sınıf matematik bilişsel alanlarında ortalama başarıları incelendiğinde Hong-Kong bilme, uygulama ve akıl yürütme alanlarında ikinci sırada yer almıştır. Aynı test alanında Türkiye 23. sırada yer almaktadır (T.C. Milli Eğitim Bakanlığı, 2020). Öte yandan Türkiye'nin 2015 döngüsüne göre 40 puanlık artış göstermesi ve özellikle son üç TIMSS döngüsünde ileri matematik yeterliğine sahip öğrencileri %4'ten, %12'ye yükselmesi olumlu bir gelişmedir. Bu bağlamda Türkiye'nin sayılar, ölçme ve geometri alanlarında başarı düzeyi diğer alanlara göre daha yüksektir. Bununla birlikte öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun alt ve orta düzey performans gösterdiği gerçeği de gözden uzak tutulmamalıdır (Aydın, 2024).

Tartışma ve Sonuç

Bu bölümde araştırmanın ÇHC eğitim sistemine ilişkin bulgularından hareketle Türk eğitim sistemine ait yapısal bazı sorunlar karşılaştırmalı olarak tartışılarak, uluslararası sınav verilerinin öğretmen yetiştirme, istihdam etme ve yaşam boyu öğrenme gibi ilkeler açısından değerlendirilmesine yer verilmiştir.

Türkiye ve Çin Eğitim Sistemlerinin Karşılaştırılması

Türkiye’de 30.03.2012 tarih ve 6287 sayılı İlköğretim ve Eğitim Temel Kanunu’nda, 11.04.2012 tarih ve 2861 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yapılan değişiklikle zorunlu temel eğitim 8 yıldan 12 yıla çıkartılmıştır. Buna göre ilköğretim (4 yıl), ortaokul eğitimi (4yıl) ve lise eğitimi (4 yıl) olarak yeniden düzenlenmiştir (Taş vd., 2022). Çin’de zorunlu eğitim süresi 9 yıldır. Ülkemizde öğretmen olarak istihdam edilmesi planlanan adayların eğitim fakültelerinin ilgili programlarından mezun olarak ya da farklı bir lisans programında öğrenim görürken pedagojik formasyon eğitimine tabi tutularak Kamu Personeli Seçme Sınavı’nda aldıkları puan türünde yapılan sıralama sonuçlarına göre mesleğe kabullerinin gerçekleştirildiği bilinmektedir. Öğretmen olarak atanabilmek için sınavda alınan salt sayısal sonuçların yeterlik belirlemede ne kadar nesnel bir ölçüt olduğu ayrıca tartışılabilir; ancak arz talep dengesindeki çarpıcı orantısızlık bakanlık yetkililerince de dile getirilmektedir. Son dönemde öğretmenlerin atanmadan önce mülakat aşamasından geçirilmesi gündeme gelmiştir; fakat bu durumla ilgili olarak hangi kriterlerin ölçmede esas alınacağına dair herhangi bir bulguya rastlanmamıştır. Bu durumda sorulması gereken soru, öğretmenlerin niteliklerinin şeffaf ve bilimsel ölçütlere göre saptanıp saptanmadığına ilişkin olmalıdır. Raporda Çin’de öğretmen olarak çalıştırılabilmesi için istenen yeterlik belgeleri ile yazılı ve sözlü sınav aşamalarını içeren süreçlerden bahsedilmiştir. Buna göre iki ülkede aynı meslek türünde istihdam edilebilmek için gereken yeterlik koşullarını belirleme araçlarının nitelik belirleme yönünden birbirinden oldukça farklı olduğu anlaşılmaktadır. Çin’de öğretmen olarak göreve devam edilmesini sağlayan ve verimliliği arttıran ölçütlerden bir diğeri de ‘yaşam boyu öğrenme’ ilkesidir. Türkiye’de de eğitim fakültelerine ilişkin akreditasyon süreçleri gelişen evrensel koşullar dikkate alınarak düzenlenmelidir.

Son yıllarda OECD tarafından üye ve üye olmayan ülkelerden öğrenci katılımlarıyla PISA adında, araştırma boyutları da bulunan bir sınav düzenlenmektedir. Sınav, üye ülkelerin 15 yaş grubundaki öğrencilerinin kazanmış olduğu bilgi ve becerileri değerlendiren bir araştırma olarak sonuçları itibarıyla eğitim bilimcilere referans sağlaması açısından önemli görülmektedir. Kamuoyunda sınav olarak bilinmesine karşın ‘matematik okuryazarlığı’, ‘fen bilimleri okuryazarlığı’, ‘okuma becerileri’ konu alanlarının dışında öğrencilerin kendileri hakkındaki görüşleri, öğrenme biçimleri, okul ortamları konularında da veriler toplayan bir araştırma olarak tanımlanması gerekmektedir (Özgürlük vd., 2015).

Ülkemizde sıklıkla değişime tabi tutulan eğitim politikaları, örgün eğitim bağlamında eğitimin sadece beceri kazandırma süreci olarak görülmesi problemine ilişkin tartışmalara herhangi bir katkı sağlamamıştır. Ölçme Seçme ve Yerleştirme Merkezi’nin (ÖSYM) verilerine göre ülkemizde farklı tür ve düzeylerde bir yıl içerisinde 19 sınav yapılmaktadır (ÖSYM, 2016). Kuşkusuz çağ nüfuslarının yükseldiği, buna ilişkin bilimsel ihtiyaçların her geçen gün arttığı dünyada, ülkemizde de sınavın bir ölçüm ve eleme aracı olarak kullanılması yadsınamaz; ancak tüm öğrenim kademelerindeki öğrenciler için önem taşıyan merkezî sınav deneyimlerine rağmen Türkiye, PISA 2015 sonuçlarına göre 70 ülke arasından 425 puanla 52. sırada yer almıştır (OECD, 2015b). Blanchy ve Şaşmaz (2011) tarafından yapılan "PISA 2009: Where does Turkey Stand?" başlıklı çalışmada, Türkiye'nin sosyoekonomik arka planının diğer ülkelerle karşılaştırıldığında akademik başarıyı olumsuz etkileyen bir faktör olduğu vurgulanmaktadır. MEB'in, PISA verileri üzerinde özellikle fen ve matematik alanlarında durumu iyileştirmek amacıyla acil bir eylem planı uygulaması gerektiğine dikkat çekilmektedir. Sonuç olarak, tüm sosyoekonomik statülerden gelen öğrenciler için fırsat ve olanak eşitliğinin sağlanamaması, hem ortaöğretime geçişte hem de PISA sınav sürecinde dezavantajlı gruplar aleyhine ciddi eşitsizlikler yaratmakta ve bu nedenle sosyal politikaların geliştirilmesi gerekliliği öne çıkmaktadır. OECD (2023) verilerine göre, 2022 PISA sınav sonuçları incelendiğinde, Çin (Makao, Taipei, Hong-Kong) sırasıyla 2.,3. ve 4. sıradadır. Türkiye, 2018 yılı PISA döngüsünde puanlarını bir miktar artırmış olsa da, her üç sınav türünde de OECD ortalamalarının altında kalmıştır. 2022 PISA sınavına katılan 81 ülke arasında 34. sırada yer alan Türkiye, 37 OECD ülkesi arasında ise 29. sırada bulunmaktadır.

Örgüt yapısı ve işleyişi açısından Çin’in daha rasyonel, işlevsel ve amaçlarla uyumlu bir organizasyon yapısına sahip olduğu savunulabilir. Bu durum özellikle son dönemde PISA, TIMSS gibi uluslararası sınavlarda Çin eğitim sisteminin gösterdiği başarı ve hızlı ekonomik büyüme göstergeleri ile doğrulanmaktadır. Bu bağlamda, öğretmen eğitiminin standardizasyonu ve sertifikasyonu süreçlerinde uygulanan politikaların pedagojik ve akademik açıdan yararlı olduğu anlaşılmaktadır. İncelenen kaynaklardan öğretmen eğitiminin akreditasyonuna ilişkin yeterli bilgilere ulaşılamamakla birlikte bir bütün olarak ülke çapında artan akademik başarı bu açıdan da olumlu gelişmeler olduğunu göstermektedir. Buna göre özellikle farklı gelişmişlik düzeylerinde bulunan Çin’in Makao, Hong-Kong gibi farklı kent ve eyaletlerinde fırsat ve olanak eşitliği, akademik başarı, eğitime erişim gibi temel boyutlar açısından benzer sonuçlar verdiği görülmektedir. Türkiye’de son dönemde eğitim denetimi süreçlerini etkisizleştirmeye yönelik politikalar uygulanırken, Çin’de merkezi ve yerel düzeydeki hizmetlerin daha kurumsal bir yaklaşımla ele alındığı görülmektedir.